Barentszstraat, Tasmanstraat en Van Noortstraat te Hoogezand

Activiteitenplan bij vergunningsaanvraag

Kenmerk: 231655

Rapport

KANTOOR ALMERE
Landdrostdreef 124
1314 SK Almere
T 036 8200376

KANTOOR GRONINGEN
Friesestraatweg 213 A-D
9743 AD Groningen
T 0596 633355

KANTOOR HOOGEVEEN
Elbe 2
7908 HB Hoogeveen
T 0528 373982

project	Activiteitenplan bij vergunningsaanvraag Barentszstraat, Tasmanstraat en Van Noortstraat Hoogezand	kenmerk 231655

versie rapport	versienummer	datum	reden vervallen
	1.0	28 maart 2024	Vigerende versie

auteur	[redacted]
controle en vrijgave	[redacted]
paraaf	
opdrachtgever	Lefier Postbus 2102 7801 CC EMMEN
contactpersoon	[redacted]

DISCLAIMER
Dit rapport is een activiteitenplan bij vergunningsaanvraag voor de locatie Barentszstraat, Tasmanstraat en Van Noortstraat te Hoogezand, in opdracht van Lefier. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen. De gebruikte foto's zijn afkomstig van Eco Reest, tenzij anders vermeld.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.

© 2024 Eco Reest BV.
Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.
Wijze van citeren: Eco Reest 2024 Activiteitenplan bij vergunningsaanvraag Barentszstraat, Tasmanstraat en Van Noortstraat te Hoogezand, kenmerk 231655, d.d. 28 maart 2024

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5
1.1 Aanleiding en doel 5
1.2 Kwaliteitsborging 5
1.3 Wettelijk kader 5
1.3.1 Vogelrichtlijn 5
1.3.2 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn 6
1.4 Leeswijzer 6

2. Beschrijving locatie en nabije omgeving 7

3. Voorgenomen ingreep 11

4. Functie van het projectgebied voor beschermde soorten 12
4.1 Vleermuizen 12
4.2 Staat van instandhouding vleermuizen 14
4.2.1 Gewone dwergvleermuis 14
4.2.2 Ruige dwergvleermuis 15
4.2.3 Laatvlieger 15
4.3 Huismussen 16
4.4 Staat van instandhouding huismussen 17
4.5 Gierzwaluwen 17
4.6 Staat van instandhouding gierzwaluwen 18

5. Mitigatieplan 20
5.1 Gewone dwergvleermuis (en ruige dwergvleermuis) 20
5.1.1 Effect van de werkzaamheden, zonder mitigerende en compenserende maatregelen 20
5.1.2 Tijdelijke mitigatie 20
5.1.3 Alternatieven in de directe omgeving 21
5.1.4 Permanente compensatie 22
5.1.5 Effect van de werkzaamheden, met mitigerende en compenserende maatregelen 26
5.2 Laatvliegers 26
5.2.1 Effect van de werkzaamheden, zonder mitigerende en compenserende maatregelen 26
5.2.2 Tijdelijke mitigatie verblijfplaatsen 26
5.2.3 Permanente compensatie verblijfplaatsen 26
5.2.4 Effect van de werkzaamheden, met mitigerende en compenserende maatregelen 27
5.3 Huismussen 27
5.3.1 Effect van de werkzaamheden, zonder mitigerende en compenserende maatregelen 27
5.3.2 Tijdelijke mitigatie 28
5.3.3 Alternatieven in de directe omgeving 29
5.3.4 Permanente compensatie 29
5.3.5 Effect van de werkzaamheden, met mitigerende en compenserende maatregelen 33
5.4 Gierzwaluwen 33
5.4.1 Effect van de werkzaamheden, zonder mitigerende en compenserende maatregelen 33
5.4.2 Tijdelijke mitigatie 33
5.4.3 Alternatieven in de directe omgeving 35
5.4.4 Permanente compensatie 35
5.4.5 Effect van de werkzaamheden, met mitigerende en compenserende maatregelen 38
5.5 Zorgvuldig handelen en natuurvrij maken 38
5.5.1 Uitvoeringsperiode 38
5.5.2 Natuurvrij maken voor vleermuizen 39

5.5.3 Natuurvrij maken voor huismussen 39
5.5.4 Natuurvrij maken voor gierzwaluwen 39
5.6 Ecologisch werkprotocol 40

6. Belang en alternatief 41
6.1 Belang van het project 41
6.2 Alternatief 41
6.3 Verantwoording 41

Geraadpleegde bronnen 42

Bijlage 1 Regionale ligging plangebied 43

Bijlage 2 Natuurwetgeving 44

1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en het doel van het onderzoek en het wettelijk kader.

1.1 Aanleiding en doel

Lefier is voornemens de woningen in het plangebied te slopen. Naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden is nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd (Eco Reest, kenmerk 221128, dd. 27 oktober 2023). Hieruit bleek in de woningen nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig zijn. Voortplantingsplaatsen, nesten of rustplaatsen van deze soorten zijn beschermd middels de Omgevingswet. Omdat de aanwezige voorplantingsplaatsen, rustplaatsen en nesten bij de werkzaamheden aangetast zullen worden, is een vergunning in het kader van Omgevingswet nodig, voor deze flora- en fauna activiteit met de schadelijke gevolgen.

Doel van voorliggend activiteitenplan is het beschrijven van de voorgenomen ingreep en de maatregelen die worden genomen om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden te mitigeren of te compenseren.

1.2 Kwaliteitsborging

Eco Reest BV streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren:

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens “NEN-EN-ISO 9001:2015”, voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties en sloopbegeleiding.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk.

Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Op het titelblad is de kwaliteitscontrole van deze rapportage weergegeven.

Conform de eisen uit onze ethische code houdt Eco Reest alle gegevens geheim, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

Het Netwerk Groene Bureaus beschikt over vergunningen voor handelingen die nodig zijn ten behoeve van het inventariseren van beschermde soorten. Deze zijn afgegeven door de verschillende bevoegde gezagen (de provincies en het Ministerie van LNV). Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van deze vergunningen.

1.3 Wettelijk kader

1.3.1 Vogelrichtlijn

De gierzwaluw en huismus zijn beschermde inheemse vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Op grond van artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal):

- is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 11.37, eerste lid, Bal).
- is het verboden vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen (artikel 11.37, eerste lid, Bal).
- is het verbod, niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 11.37, derde lid, Bal).

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 11.37 van het Bal is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. In de context van de Omgevingswet valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de schadelijke handelingen vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de schadelijke handelingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

Artikel 11.37 van het Bal is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Een aantal vogelsoorten maakt het gehele jaar gebruik van hun nest of zijn niet in staat zelf een nieuw nest te maken. Nesten van deze soorten, waaronder huismus en gierzwaluw, zijn jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

1.3.2 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

Vleermuizen zijn een beschermde inheemse soortgroep als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 11.46 van het Bal. Op grond van artikel 11.46 van het Bal:

- is het verboden om dieren, als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn, opzettelijk te verstoren (artikel 11.46, eerste lid, Bal).
- is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren, als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn, te beschadigen of te vernielen artikel 11.46, eerste lid, Bal).

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 11.46 van het Bal vallen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 11.46 van het Bal.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoekslocatie besproken. In hoofdstuk 3 wordt de voorgenomen ingreep behandeld. Hoofdstuk 4 bevat een beschrijving van de functie van het onderzoeksgebied voor beschermde soorten. De voorgestelde mitigerende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 wordt een belangen- en alternatievenoverweging gegeven. Afgesloten wordt met een overzicht van geraadpleegde bronnen.

2. Beschrijving locatie en nabije omgeving

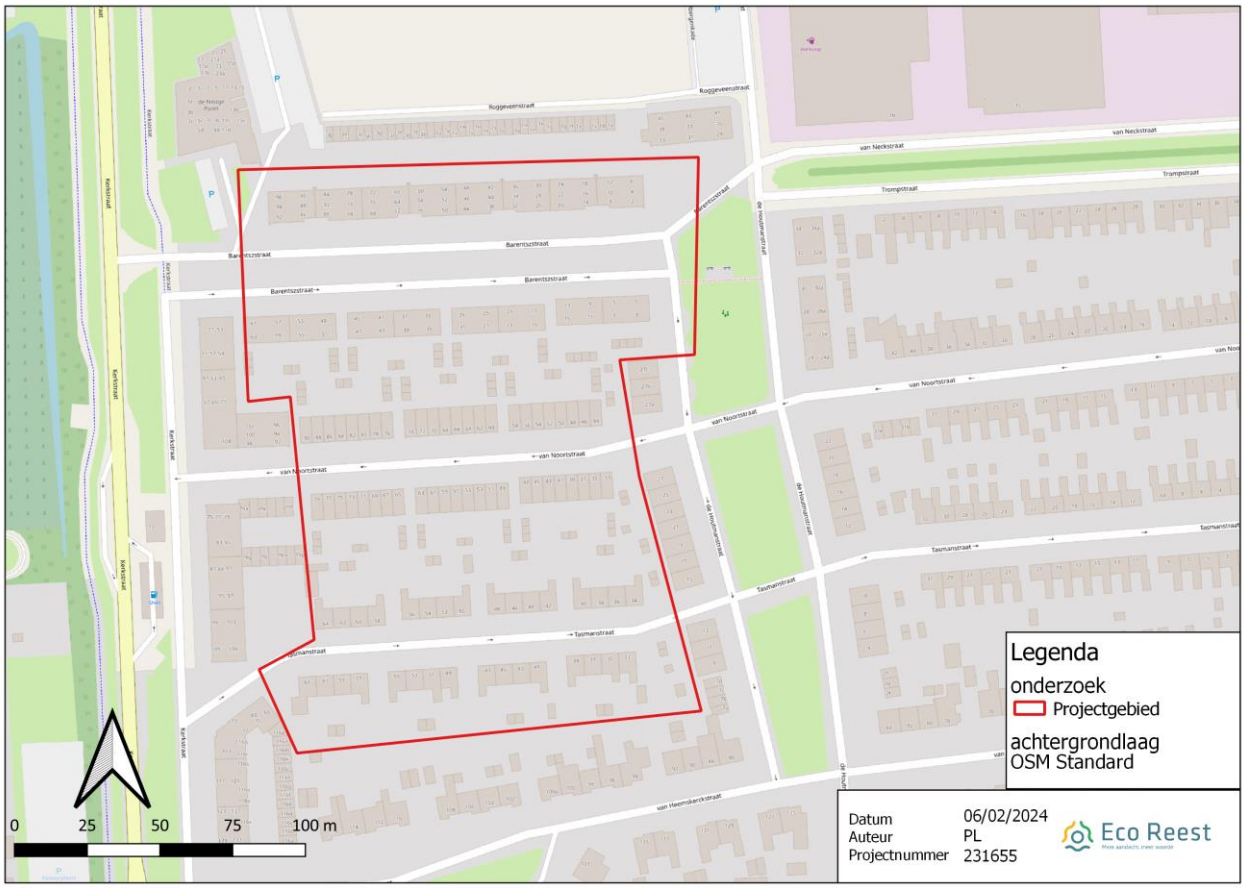
Het plangebied bestaat uit 160 woningen, gelegen in het noorden van de bebouwde kom van Hoogezand en zijn gelegen op de volgende adressen:

- Barentszstraat 1 tot en met 63 (32 woningen);
- Barentszstraat 2 tot en met 96 (48 woningen);
- Van Noortstraat 33 tot en met 79 (24 woningen);
- Van Noortstraat 44 tot en met 90 (24 woningen);
- Tasmanstraat 33 tot en met 63 (16 woningen);
- Tasmanstraat 34 tot en met 64 (16 woningen).

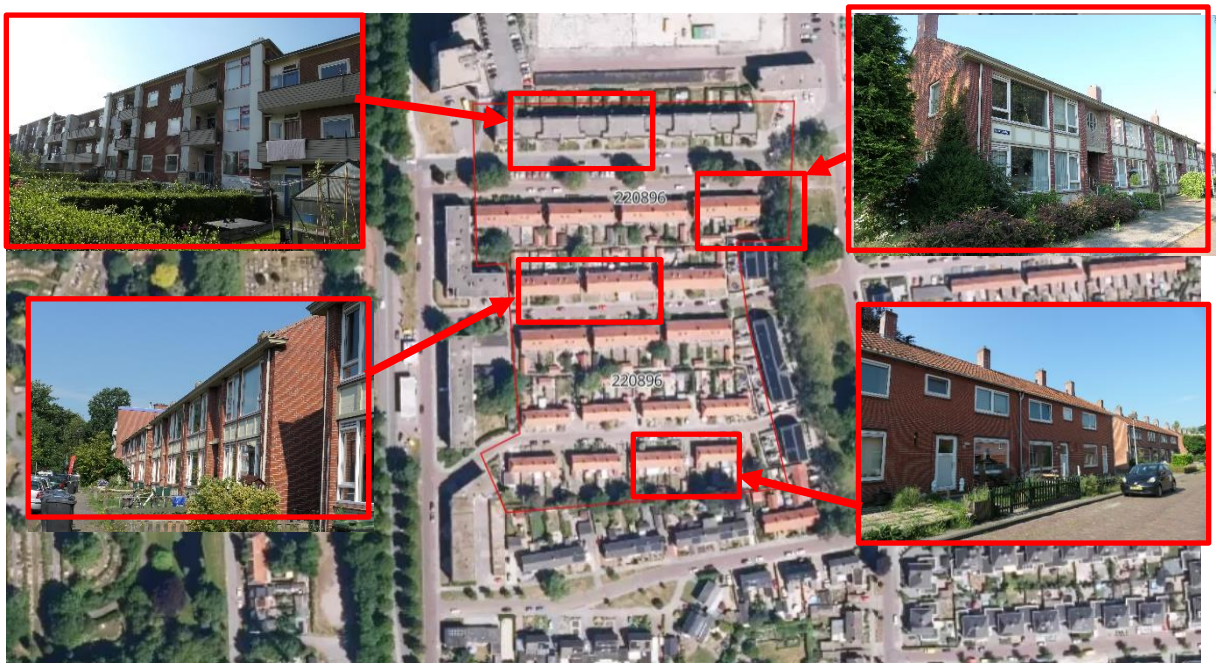
In figuur 2.1 en 2.2 is het plangebied op kaart weergegeven. Barentszstraat 2 tot en met 96 betreft een flatgebouw met drie woonlagen. Het platte dak is afgewerkt met een bitumendakbedekking. Opgaand groen is aanwezig in voor- en achtertuinen.

De woningen gelegen op de overige adressen aan de Barentszstraat en de woningen gelegen aan de Tasmanstraat en Van Noortstraat betreffen rijtjeswoningen met twee bouwlagen. De schuine daken zijn bedekt met dakpannen, ook zijn schoorstenen aanwezig. Opgaand groen is aanwezig in voor- en achtertuinen. Daarnaast zijn er in de directe omgeving enkele bomenrijen aanwezig. In figuren 2.3 tot en met 2.6 zijn overzichtsfoto's opgenomen die een impressie geven van het plangebied.

De omgeving van het plangebied bestaat uit een woonwijk met straten, enkele bomenrijen en voor- en achtertuinen. Daarnaast is opgaand groen en oppervlaktewater aanwezig ter plaatse van begraafplaats 'De Stille Hof" ten westen van het plangebied, op circa tweehonderd meter afstand. Oppervlaktewater is eveneens aanwezig in de vorm van Kieldiep ten westen van het plangebied op circa vierhonderd meter afstand.

Figuur 2.1 De te slopen woningen zijn rood omkaderd (bron achtergrondkaart: Open Streetmap, 2022).

Figuur 2.2 De te slopen woningen. Eveneens weergegeven zijn de locaties van figuren 2.3 t/m 2.6 (bron achtergrondkaart: Open Streetmap, 2022).

Figuur 2.3 Barentszstraat 1 tot en met 15.

Figuur 2.4 Barentszstraat 2 tot en met 96.

Figuur 2.5 Van Noortstraat 60 t/m 88.

Figuur 2.6 Tasmanstraat 35 t/m 39 en 41 t/m 47.

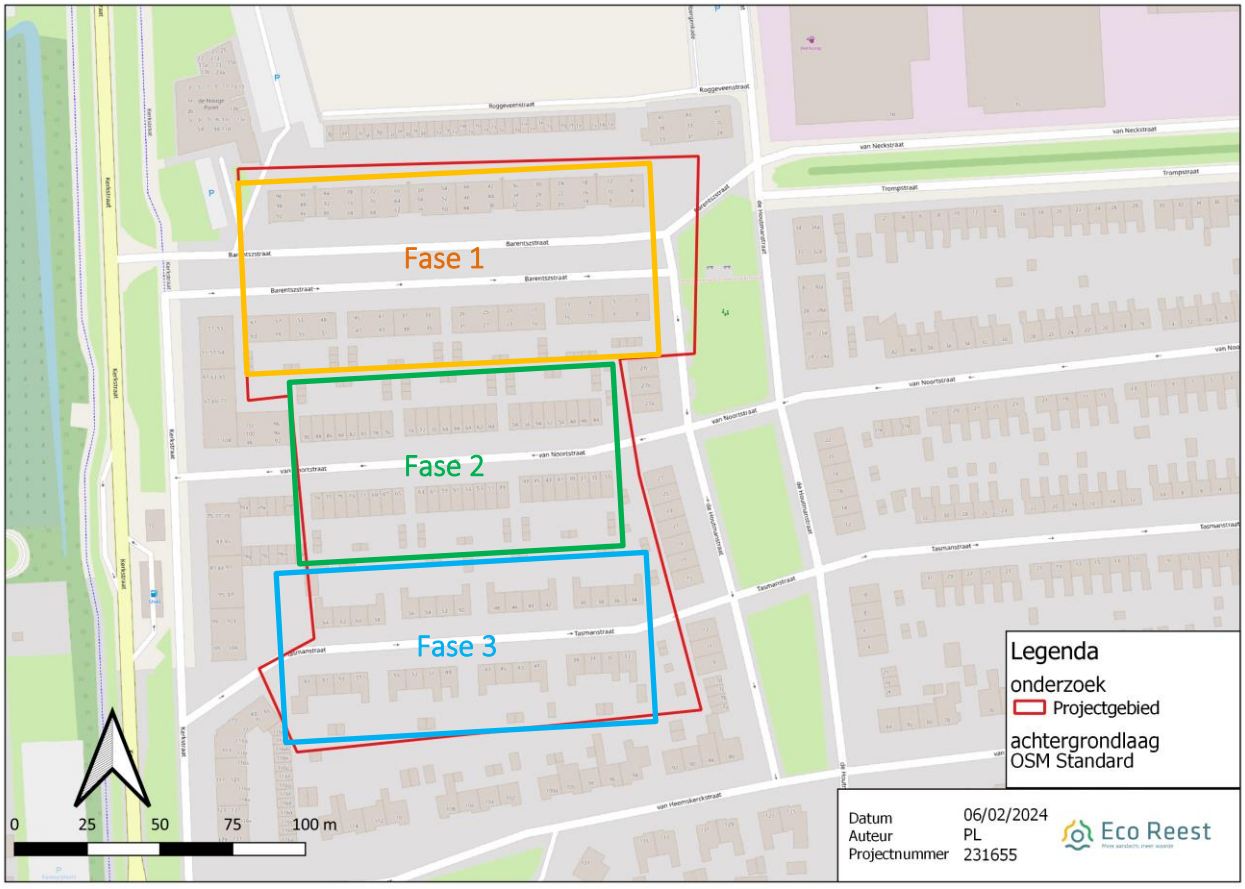
3. Voorgenomen ingreep

De opdrachtgever is voornemens om de woningen binnen het plangebied te slopen alvorens nieuwbouw te realiseren. Er is vooralsnog geen ontwerp voor de nieuwbouw. Ook is nog onbekend hoeveel woningen/blokken er gerealiseerd gaan worden. Voor de voorgenomen werkzaamheden worden enkele bomen in de tuinen van de huidige woningen gekapt.

Voor de nieuwbouw is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. De werkzaamheden (sloop en nieuwbouw) vinden gefaseerd plaats. In tabel 3.1 en figuur 3.1 is de voorlopige planning weergegeven. De planning van fase 2 en 3 kan nog vervroegd worden. Bij eventuele wijzigingen in de planning wordt rekening gehouden met de benodigde maatregelen die uitgewerkt zijn in dit activiteitenplan.

Tabel 3.1 Planning van de fasering van de sloop en nieuwbouw.

	Start sloop	Start bouw	Oplevering
Fase 1	April 2025	Januari 2026	Maart 2028
Fase 2	April 2028	Juli 2028	Januari 2030
Fase 3	Januari 2030	Januari 2031	September 2032

Figuur 3.1 Fasering van de sloop en nieuwbouw van het plangebied.

4. Functie van het projectgebied voor beschermde soorten

4.1 Vleermuizen

In 2023 zijn de woningen aan de Barentszstraat, Tasmanstraat en Van Noortstraat onderzocht conform de eisen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2021). In figuur 4.1 zijn de vastgestelde verblijfplaatsen en de functie van de verblijfplaatsen opgenomen. In totaal zijn binnen het plangebied de volgende verblijfplaatsen aanwezig:

- Gewone dwergvleermuis:
  - zeven zomerverblijven;
  - twee paarverblijven.
- Gewone of ruige dwergvleermuis:
  - één zomerverblijf.
- Laatvlieger:
  - één zomerverblijf.

Voor een meer gedetailleerd verslag van het nader onderzoek wordt verwezen naar Eco Reest rapport 221128 (27 oktober 2023).

Figuur 4.1 Vastgestelde verblijfplaatsen vleermuizen

4.2 Staat van instandhouding vleermuizen

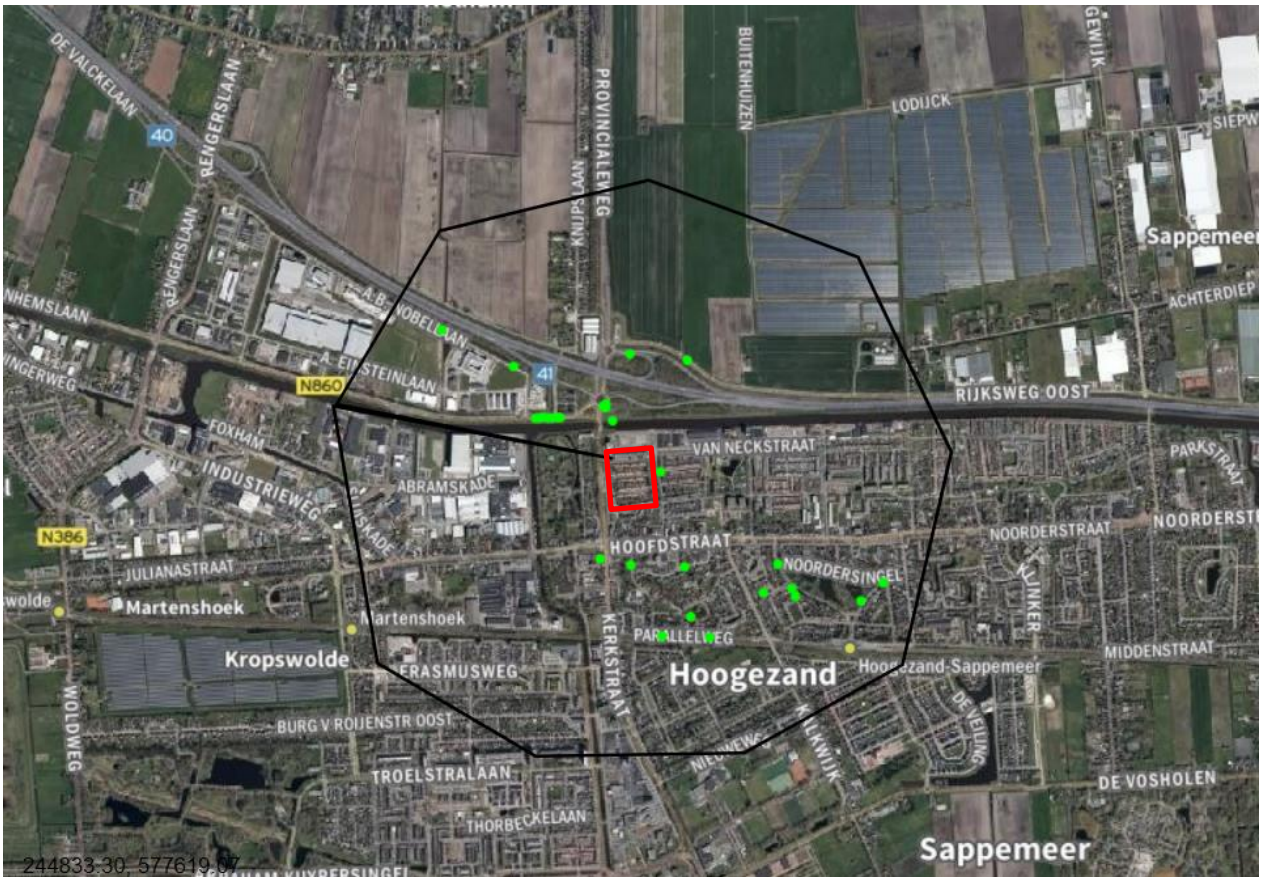
4.2.1 Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is zowel binnen Europa als binnen Nederland de meest voorkomende vleermuissoort. Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen. (BIJ12, 2017).

In 2009 werd de landelijke populatie geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Dietz et al., 2009). Uitwisseling tussen verschillende populaties vindt waarschijnlijk met name plaats in winterverblijfplaatsen (Dietz et al., 2009). Recente aantal schattingen zijn niet aanwezig. Sinds 2015 wordt onder andere de gewone dwergvleermuis met het nieuwe meetprogramma gemonitord (CBS Z.D.). Hiermee wordt de populatietrend geschat op basis van het aantal actieve jagende dieren. Op basis van deze schatting is het aantal gewone dwergvleermuizen in 2019 met ongeveer 15 procent toegenomen ten opzichte van 2015 (CBS, 2020).

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) telt 35 waarnemingen in de omgeving van het onderzoeksgebied binnen een afstand van circa één kilometer van de afgelopen tien jaar.

Het gaat om foeragerende en individuen en individuen die ter plaatse zijn waargenomen. Een deel van de waarnemingen is langs de watergang aan de noordelijke zijde van het plangebied gedaan. Een overig groot deel van de waarnemingen bevinden zich in de woonwijken in de omgeving van het plangebied.

Figuur 4.2 Waarnemingen van gewone dwergvleermuis (groene stippen) binnen een straal van één kilometer van het plangebied (rood omlijnd) in de afgelopen tien jaar.

(Bron: NDFF, 2024)

4.2.2 *Ruige dwergvleermuis*

De ruige dwergvleermuis is een in ons land algemeen voorkomende soort en wordt ruim verspreid in het noorden en westen van Nederland waargenomen. Uit de Vogel- en habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat ruige dwergvleermuis een groot verspreidingsgebied heeft. De staat van instandhouding en het toekomstperspectief zijn als matig ongunstig gekwalificeerd. De aantallen in de trektijd, in het najaar (wanneer ook de vrouwtjes en jongen in Nederland zijn), worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren. Er zijn geen gegevens bekend over de trend in aantallen (Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 Juli 2017).

De NDFF telt elf waarnemingen van de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving van het plangebied van de afgelopen tien jaar binnen een straal van circa één km. Het gaat hoofdzakelijk om foeragerende individuen. Bij ongeveer de helft van de waarnemingen is geen gedrag ingevoerd.

De waarnemingen zijn hoofdzakelijk langs de watergang ten noorden van het plangebied gedaan. Ook zijn enkele waarnemingen in het park ten oosten van het plangebied gedaan.

Figuur 4.3 Waarnemingen van ruige dwergvleermuis (groene stippen) binnen een straal van één kilometer van het plangebied (rood omlijnd) in de afgelopen tien jaar.
(Bron: NDFF, 2024)

4.2.3 *Laatvlieger*

De laatvlieger wordt door het hele land waargenomen. Uit de Vogel- en habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat er onvoldoende bekend over het verspreidings- en leefgebied. De staat van instandhouding en het toekomstperspectief zijn als matig ongunstig gekwalificeerd.

In 2006 werd de landelijke populatie door de Zoogdiervereniging geschat op 25.000 tot 40.000 dieren. In de laatste periode zijn meer waarnemingen gedaan, maar het is niet zeker of er sprake is van een verandering in aantallen of verspreiding. Daarvoor zijn er onvoldoende systematisch verzamelde gegevens beschikbaar (Broekhuizen et al., 2016).

Recente waarnemingen binnen en in de directe omgeving van de onderzochte locaties zijn lastig te vinden. De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) telt geen waarnemingen in de omgeving van de onderzoekslocatie binnen een afstand van circa één kilometer in de afgelopen tien jaar.

In onderzoek uitgevoerd door Eco Reest (2022) zijn verblijfplaatsen van laatvlieger geconstateerd in de woningen aan de Erasmusweg en Staringsstraat op circa één kilometer, en op enkele locaties in Foxhol op circa twee kilometer.

4.3 Huismussen

In 2023 zijn de woningen aan de Barentszstraat, Tasmanstraat en Van Noortstraat op huismussen onderzocht conform de eisen uit het Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (versie juli 2017). In totaal zijn 46 nestplaatsen van huismus aanwezig.

In figuur 4.4 zijn de vastgestelde nestplaatsen opgenomen.

Voor een meer gedetailleerd verslag van het nader onderzoek wordt verwezen naar Eco Reest rapport 221128 (27 oktober 2023).

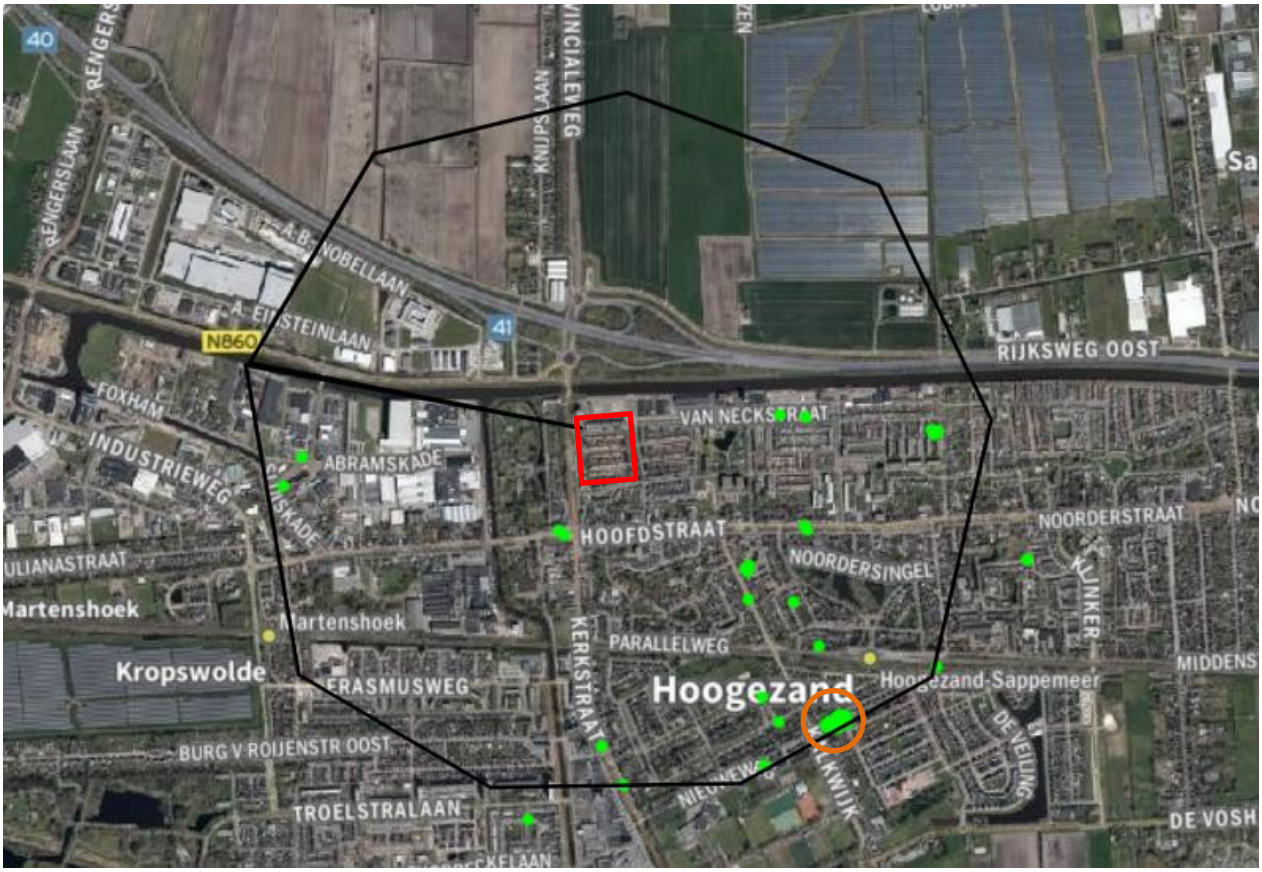
Figuur 4.4 Vastgestelde broedlocaties huismus

4.4 Staat van instandhouding huismussen

Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende reden in aantal vrij hard achteruit gegaan. Begin jaren tachtig van de 20e eeuw begon de afname, die in de beginjaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Vermoedelijk is één van de oorzaken de afname van broedgelegenheid, onder andere door renovatie en isolatie van oude woningen, dit in combinatie met een afgenomen voedselaanbod, minder dekking en een toename aan predatie. Sinds de eeuwwisseling lijkt de broedpopulatie zich te herstellen; het is nog onduidelijk of dit een structureel herstel is of dat het een tijdelijke opleving betreft (Kennisdocument Huismus, BIJ12 2023).

Uit de Vogel- en habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat de landelijke populatie op 600.000 tot 1.000.000 broedparen wordt geschat. De populatie trend 2006-2018 wordt als gunstig gekwalificeerd. Het verspreidingsgebied is stabiel.

In totaal telt de NDFF 783 waarnemingen binnen een straal van circa één kilometer in de afgelopen tien jaar. Een (zeer) groot deel van de waarnemingen zijn waargenomen rond een tweetal woningen aan de Peppeling (oranje omcirkeld in figuur 4.5), op circa één kilometer afstand van het plangebied. Verder zijn enkele losse waarnemingen van foeragerende individuen gedaan in de woonwijken in de omgeving van het plangebied.

Figuur 4.5 Waarnemingen van huismus (groene stippen) binnen een straal van één kilometer van het plangebied (rood omlijnd) in de afgelopen tien jaar. Een groot deel van de waarnemingen bevinden zich rond een tweetal woningen aan de Peppeling (oranje omcirkeld).
(Bron: NDFF, 2024)

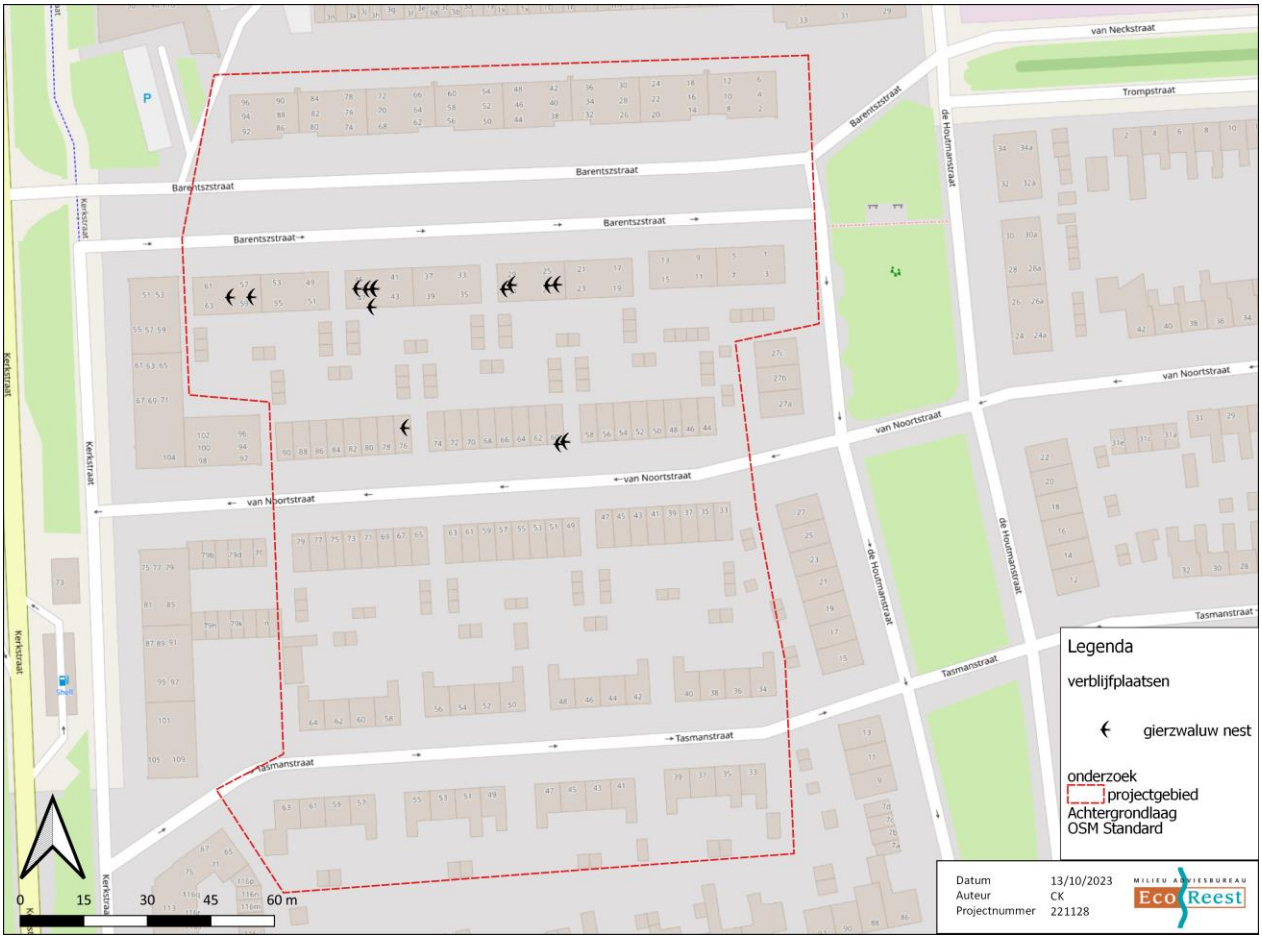
4.5 Gierzwaluwen

In 2023 zijn de woningen aan de Barentszstraat, Tasmanstraat en Van Noortstraat onderzocht op aanwezigheid van nestplaatsen van gierzwaluw. Het onderzoek naar gierzwaluwen is uitgevoerd conform het

Soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (versie 2017). In totaal zijn 13 nesten van gierzwaluw aanwezig

In figuur 4.6 zijn de vastgestelde verblijfplaatsen opgenomen.

Voor een meer gedetailleerd verslag van het nader onderzoek wordt verwezen naar Eco Reest rapport met kenmerk 221128 (27 oktober 2023).

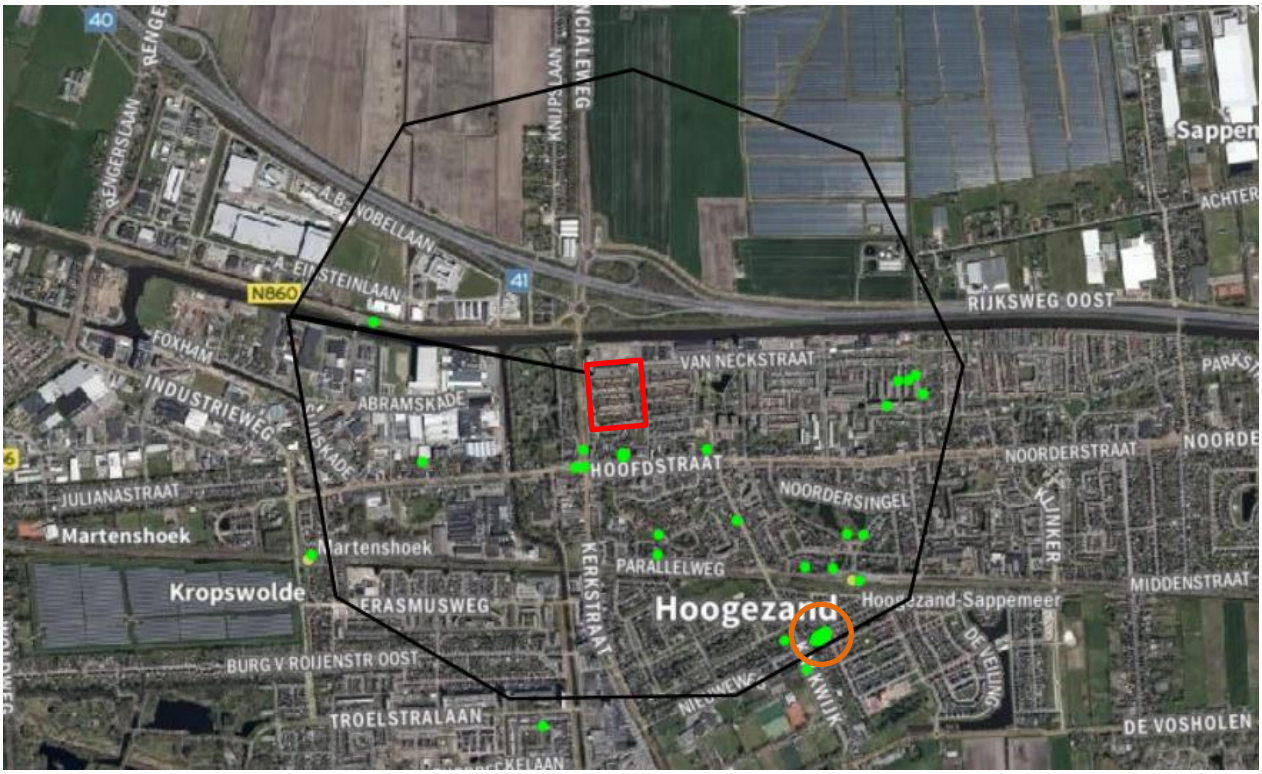

Figuur 4.6 Waarnemingen nestlocaties gierzwaluw

4.6 Staat van instandhouding gierzwaluwen

In 1994 bedroeg het aantal broedparen in Nederland 25.000 – 100.000. In 1998-2000 werd het aantal broedparen geschat op 30.000-60.000. Uit de Vogel- en habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat de landelijke populatie op 40.000 tot 60.000 broedparen wordt geschat. De populatie trend 2006-2018 wordt als ongunstig gekwalificeerd. Het verspreidingsgebied is stabiel.

In totaal telt de NDFF 90 waarnemingen binnen een straal van circa één kilometer in de afgelopen tien jaar. Een (zeer) groot deel van de waarnemingen zijn waargenomen rond enkele woningen aan de Peppeling (oranje omcirkeld in figuur 4.7) op circa één kilometer afstand van het plangebied. De overige waarnemingen bevinden zich in de woonwijken in de omgeving van het plangebied.

Figuur 4.7 Waarnemingen van gierzwaluw (groene stippen) binnen een straal van één kilometer van het plangebied (rood omlijnd) in de afgelopen tien jaar. Een groot deel van de waarnemingen bevinden zich rond een tweetal woningen aan de Peppeling (oranje omcirkeld).
(Bron: NDFF, 2024)

5. Mitigatieplan

In dit hoofdstuk zijn de maatregelen uitgewerkt om de effecten op (verblijfplaatsen van) beschermde diersoorten zo goed mogelijk te mitigeren of te compenseren. Dit hoofdstuk vorm de basis voor het ecologisch uitvoeringsplan.

5.1 Gewone dwergvleermuis (en ruige dwergvleermuis)

5.1.1 Effect van de werkzaamheden, zonder mitigerende en compenserende maatregelen

Binnen het plangebied zijn zeven zomerverblijven en twee paarverblijven van gewone dwergvleermuis en één zomerverblijf van gewone of ruige dwergvleermuis aanwezig. Deze heeft mogelijk ook een functie als winterverblijfplaats voor een of enkele dieren. Als gevolg van de sloopwerkzaamheden komen bovengenoemde verblijfplaatsen te vervallen.

5.1.2 Tijdelijke mitigatie

Om de tijd gedurende de werkzaamheden te overbruggen worden per gevonden verblijfplaats vier uitwendige kasten opgehangen. Er worden verschillende typen kasten (materiaal en kleur) opgehangen en ieder type wordt op zo veel mogelijke verschillende windrichtingen opgehangen, om een zo gevarieerd mogelijk microklimaat aan te bieden. In totaal worden (10 verblijven * 4 kasten per verblijf =) 40 kasten opgehangen. Alle kasten hebben een binnenafmeting van minimaal 28 x 39 x 2.5 centimeter.

De volgende types kasten worden opgehangen (van Vivara Pro):

- 15x VK WS 02, zwarte kast met één compartiment van houtbeton;
- 15x VK WS 11, witte kast met één compartiment van houtbeton;
- 5x VK MP 05, zwarte kast met twee compartimenten van multiplex;
- 5x VK MP 08, witte kast met twee compartimenten van multiplex.

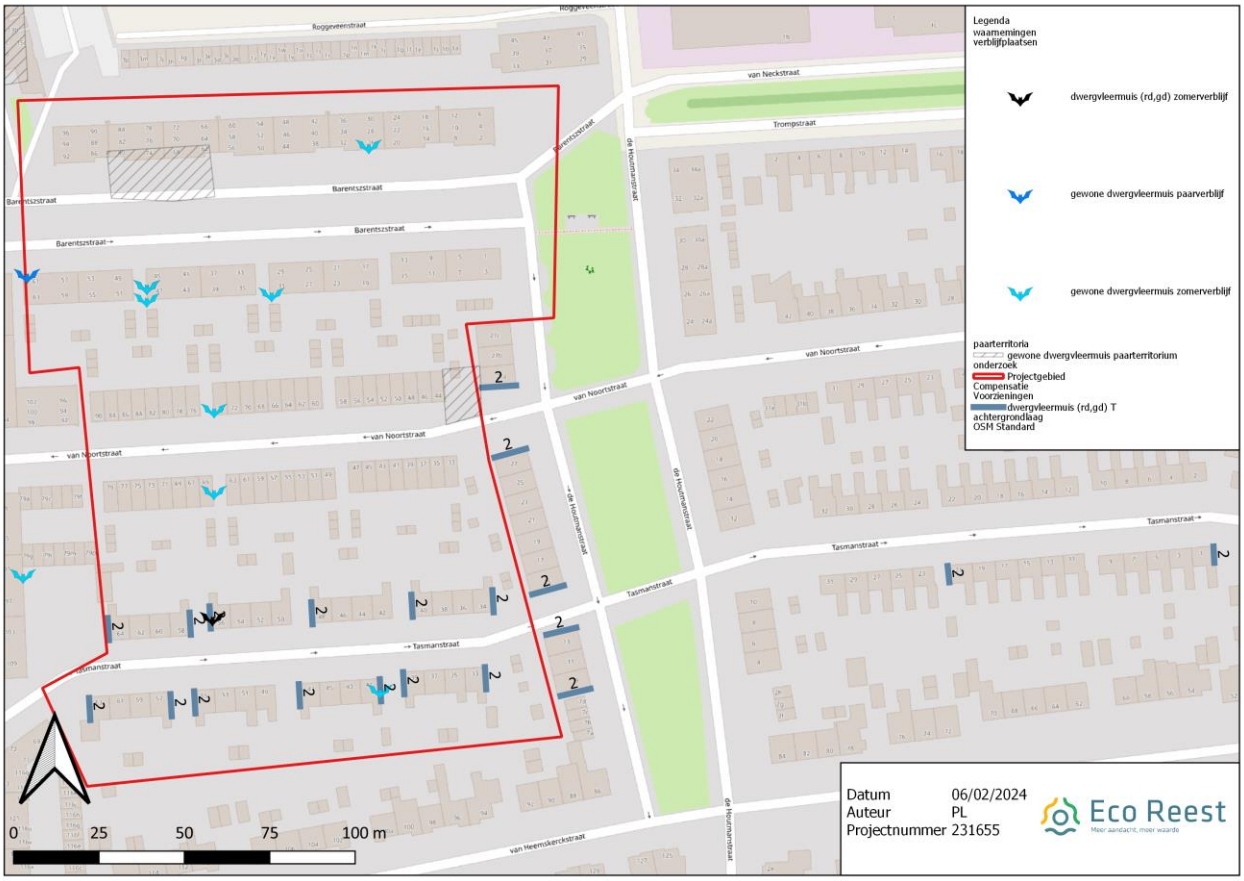
Deze kasten worden in april 2024 opgehangen. De werkzaamheden vinden plaats vanaf februari 2025, hierdoor is er ruim voldoende gewenningstijd, waarin zowel de huidige verblijfplaatsen als de nieuwe kasten aanwezig zijn.

De woningen aan de Barentszstraat (fase 1) worden in januari 2028 opgeleverd en de woningen aan de Tasmanstraat (fase 3) worden minimaal één jaar na oplevering van fase 1 gesloopt. Zodoende kan de mitigatie voor de vleermuisverblijven aan de Barentszstraat ook aan de woningen van de Tasmanstraat worden geplaatst, omdat deze kasten nog ruim één jaar na oplevering van de permanente compensatie aan de Barentszstraat behouden kunnen blijven. De woningen aan de Tasmanstraat zijn gelijkend aan de woningen aan de Barentszstraat en bevinden zich op korte afstand, waardoor dit geschikte locaties voor tijdelijke mitigatie voor vleermuizen zijn. De tijdelijke mitigatie voor de vleermuisverblijven aan de Van Noortstraat (fase 2) worden uitsluitend buiten het projectgebied aangebracht.

De kasten worden opgehangen aan de kopgevel van onderstaande adressen zie tabel 5.1 en afbeelding 5.1. De kasten worden zo dicht mogelijk onder de dakrand geplaatst. Hierbij wordt er gelet op een vrije in- en uitvliegroute en op voldoende afstand van deuren en ramen. De kasten worden geplaatst buiten het bereik van predatoren en buiten effecten van lichtverstoring.

Tabel 5.1 Overzicht te plaatsen kasten

Huidige verblijfplaats	Aantal verblijven	Tijdelijke verblijfplaats	Aantal kasten
Barentszstraat 26	1	Tasmanstraat 33 & 34	4
Barentszstraat 31	1	Tasmanstraat 39 & 40	4
Barentszstraat 45	1	Tasmanstraat 41 & 47	4
Barentszstraat 47	1	Tasmanstraat 48 & 55	4
Barentszstraat 61	1	Tasmanstraat 56 & 57	4
Barentszstraat 62-80	1	Tasmanstraat 58 & 63	4
Van Noortstraat 65	1	Tasmanstraat 64 & De Houtmanstraat 15	4
Van Noortstraat 74	1	De Houtmanstraat 9 & 13	4
Tasmanstraat 41	1	De Houtmanstraat 27 & 27a	4
Tasmanstraat 56	1	Tasmanstraat 1 & 21	4
Totaal	10		40

Afbeelding 5.1 Locaties van de tijdelijke mitigatie voor vleermuizen.

5.1.3 Alternatieven in de directe omgeving

In de directe omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare woningen aanwezig, met hierin (potentieel) geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. De woningen aan de Tasmanstraat 1 tot en met 32, Van Noortstraat 1 tot en met 42 en Trompstraat 1 tot en met 42 direct ten oosten van het plangebied hebben een vergelijkbare bouwstijl als de woningen aan de Tasmanstraat en Van Noortstraat binnen het plangebied, inclusief vergelijkbare dakpannen en gevels. Deze woningen bevatten zodoende naar alle waarschijnlijkheid ook geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Voor de woningen aan de Barentszstraat met plat dak zijn vergelijkbare alternatieven voorhanden aan de Van Heemskerckstraat op circa 200 meter afstand.

5.1.4 *Permanente compensatie*

In de toekomstige situatie moeten minimaal (10 huidige verblijven * 4 nieuwe verblijven per huidig verblijf =) 40 verblijven voor gewone dwergvleermuis en/of ruige dwergvleermuis worden gerealiseerd.

Doordat in het huidig stadium nog onbekend is hoeveel en welke type nieuwe woningen gebouwd gaan worden, kan er nog geen definitief compensatieplan worden opgesteld. Zodoende worden hieronder verscheidene mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe verblijven besproken, welke dan vervolgens door de opdrachtgever en architect in overleg met de begeleidend ecoloog in het stedenbouwkundigplan kunnen worden uitgewerkt. Er wordt een combinatie van compensatiemaatregelen gebruikt om variërende omstandigheden te bieden. De compensatiemaatregelen dienen aan de volgende eisen te voldoen:

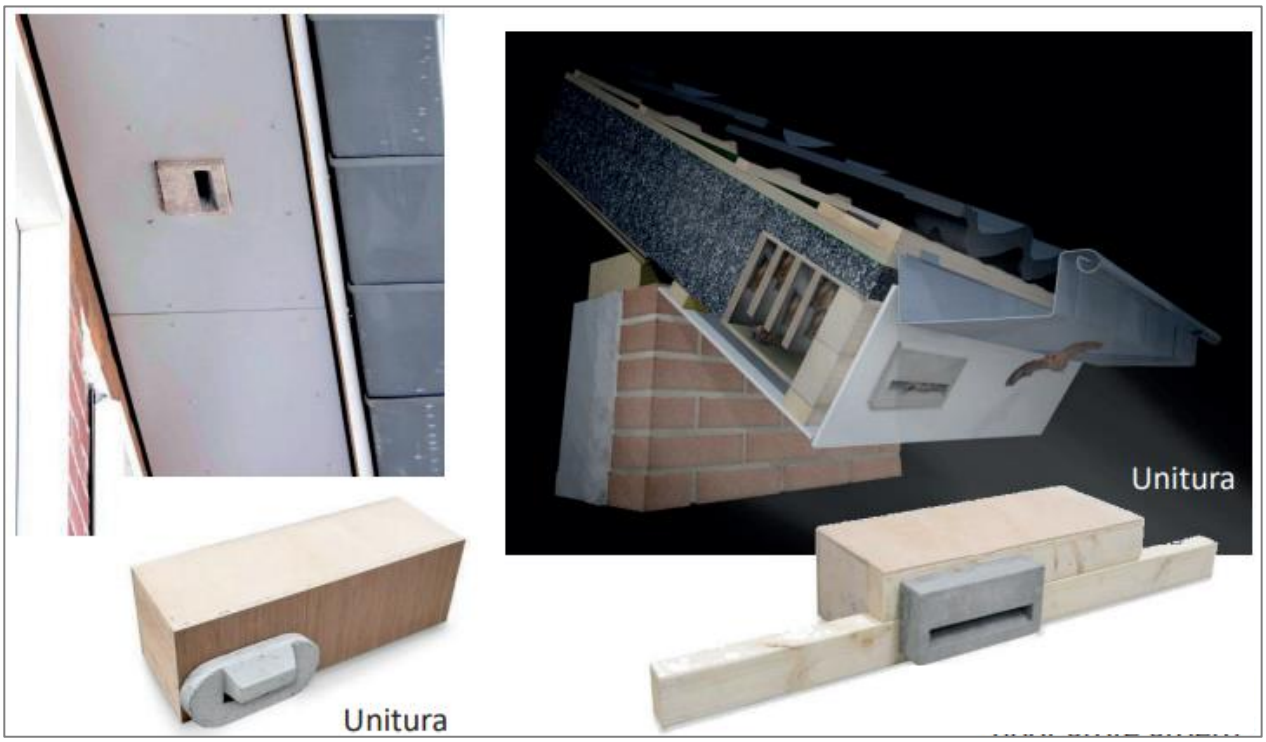
- Er worden minimaal drie verschillende types voorzieningen geïmplementeerd;
- Minimaal één van de type voorzieningen betreft een groot vlak, zoals een geheel dakvlak of spouw. Hier moeten minimaal tien verblijfplaatsen mee gerealiseerd worden;
- De invliegopeningen in de huidige situatie bevinden zich op zeer variabele plekken, waaronder achter dakgoten en regenpijpen en onder kantpannen en loodslabben. De invliegopeningen van minimaal 20 nieuwe verblijfplaatsen moeten zich zodoende op de volgende locaties bevinden:
    - onder/achter dakgoten;
    - vlak onder de dakranden;
    - via kantpannen.
- De nieuwe voorzieningen worden op minimaal drie verschillende windrichtingen gericht. Platte daken tellen als een zuidelijke oriëntatie;
- In alle woningblokken worden voorzieningen gerealiseerd.

Het ontwerp van de compensatie wordt vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de begeleidend ecoloog.

Voorzieningen in gootbekisting of overstek

In de gootbekisting of overstek van de nieuwe woningen kan ruimte worden gemaakt voor vleermuizen door een vleermuiskast in de bouwen (figuur 5.2). De compartimenten dienen minimaal 35 cm hoog en 100 cm breed diep te zijn. Per compartiment worden minimaal drie lagen gerealiseerd om een variatie in microklimaat aan te bieden. De lagen zijn ieder circa 2,5 tot 3 cm diep, waardoor niet alleen ruimte voor dwergvleermuizen maar ook voor laagvlieger aanwezig is. De invliegopening dient 2 tot 2,5 cm hoog en 5 tot 10 cm breed te zijn. Zowel de buitenzijde als de binnenzijde van de compartimenten moeten van ruw materiaal zijn om aangrijppunten voor vleermuizen te waarborgen. Donker gekleurde bekistingen dienen uitsluitend aan de schaduwzijdes van de woningen te worden gebruikt in verband met oververhitting.

Ieder op deze manier gerealiseerd compartiment telt als één nieuwe verblijfplaats.

Figuur 5.2 Voorbeeld van vleermuisvoorzieningen in gootbekistingen en overstekken.
Bron: Unitura

Toegankelijke gevelranden
Bij platte daken zonder overstek kunnen nieuwe verblijfplaatsen in de gevelranden worden gerealiseerd (figuur 5.3). Deze verblijven worden zo dicht mogelijk onder het dak aangebracht. De compartimenten dienen minimaal 35 cm hoog en 100 cm breed diep te zijn. Per compartiment worden minimaal twee lagen gerealiseerd om een variatie in microklimaat aan te bieden. De lagen zijn ieder circa 1,7 tot 3 cm diep. De invliegopening (minimaal één per compartiment) dient 1,7 tot 2,5 cm hoog en 5 tot 10 cm breed te zijn. Zowel de buitenzijde als de binnenzijde van de compartimenten moeten van ruw materiaal zijn om aangrijppunten voor vleermuizen te waarborgen. De compartimenten dienen bij voorkeur tegen elkaar aan gerealiseerd te worden met doorgangen om de compartimenten met elkaar te verbinden.

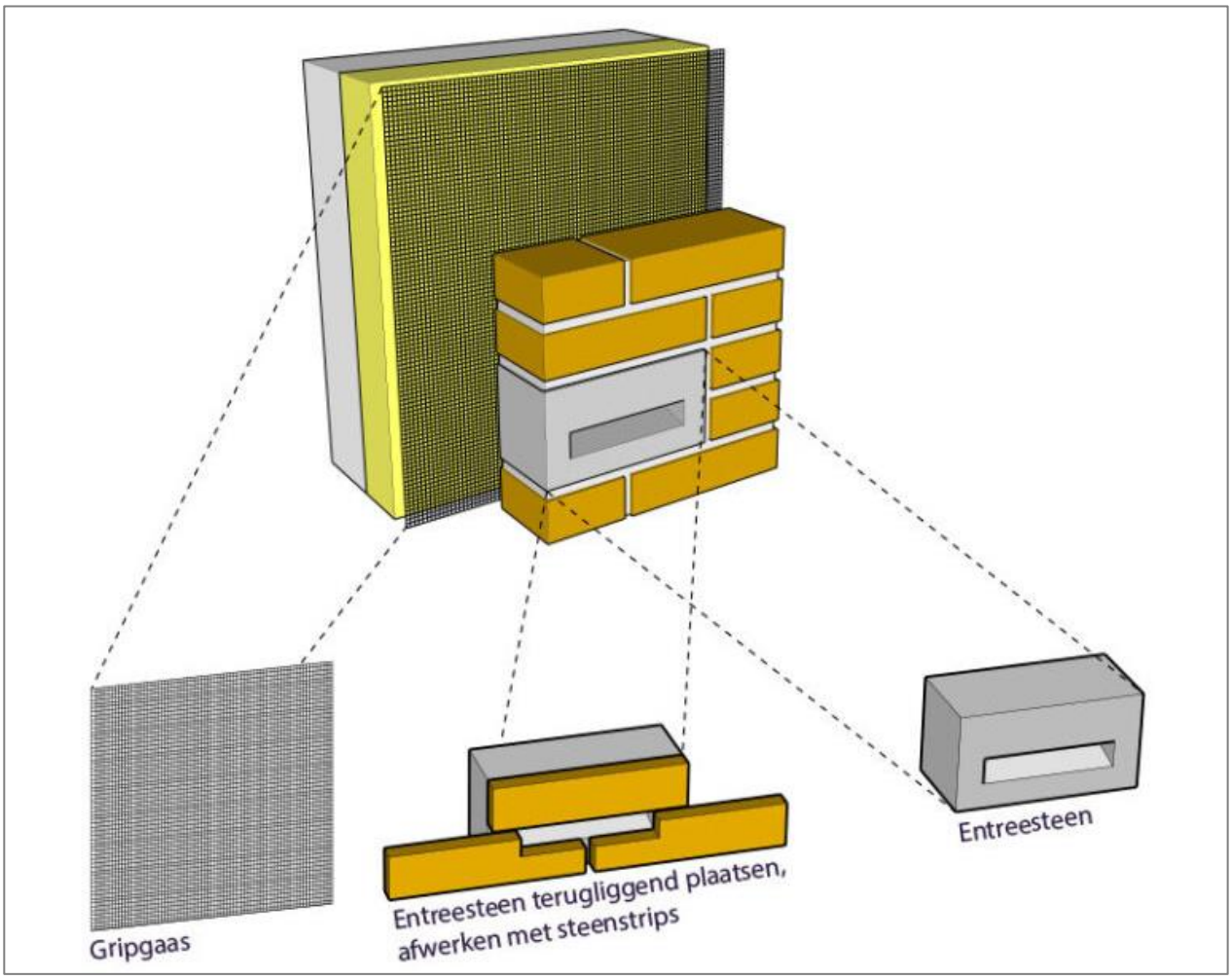
Ieder op deze manier gerealiseerd compartiment telt als één nieuwe verblijfplaats.

Figuur 5.3 Voorbeeld van vleermuisvoorzieningen in de gevelranden.
Bron: Nationale Kennisbank Natuurinclusief Bouwen

Toegankelijke spouw
De spouw van de woningen kan geschikt gemaakt worden voor verblijfplaatsen van vleermuizen door toegangsmogelijkheden te realiseren (figuur 5.4). Van ieder geveldeel dient de gehele spouw toegankelijk te zijn met minimaal drie invliegopeningen per geveldeel. De spouwdiepte dient 2,5 tot 3,5 centimeter te zijn, hierdoor is ook voldoende ruimte aanwezig voor laatvlieger. Invliegopeningen kunnen zowel door een entreesteen als ook door open stootvoegen gerealiseerd worden. Hierbij dienen te invliegopeningen 2 tot 3 cm hoog en 5 tot 10 cm breed (of andersom in het geval van een stootvoeg) te zijn. De openingen dienen bij voorkeur vlak onder de dakrand aangebracht te worden. Het isolatiemateriaal wordt afgedekt met een vleermuisvriendelijk damp-openfolie en/of gripgaas. Bij voorkeur worden de verschillende geveldelen met elkaar verbonden om een variatie in microklimaat aan te bieden.

Ieder op deze manier gerealiseerd geveldeel telt als één nieuwe verblijfplaats.

Figuur 5.4 Voorbeeld van het toegankelijk maken van de spouw voor vleermuizen.
Bron: Unitura

Toegankelijk dakvlak
Het dakvlak van woningen met een dakpannen dak kan geschikt gemaakt worden voor verblijfplaatsen van vleermuizen door toegangsmogelijkheden en ruimte te realiseren. Hiervoor dient 2,5 tot 3,5 centimeter ruimte aanwezig te zijn tussen de dakpannen en het dakvlak. Het isolatiemateriaal dient te worden afgedekt met vleermuisvriendelijk damp-open folie en/of gripgaas. De toegang tot het dakvlak wordt gerealiseerd door de kantpannen van de kopgevels 2 tot 3 centimeter te laten oversteken, hierdoor is het dakvlak ook toegankelijk voor laatvlieger.

Ieder op deze manier gerealiseerd dakvlak telt als één nieuwe verblijfplaats per kopgevel.

Inbouwkasten
In gevels waar de spouw niet volledig toegankelijk gemaakt wordt, kunnen verblijfplaatsen worden gerealiseerd door het inbouwen van vleermuiskasten. Er zijn veel verschillende types inbouwkasten die geschikte verblijven bieden. Van belang is dat de diepte van de hangplekken 2,5 tot 3 cm diep zijn en de invliegopeningen 2 tot 3 cm hoog en 5 tot 10 cm breed. De kasten dienen uit meerdere lagen te bestaan om een variatie in microklimaat aan te bieden. Ook dienen de kasten op verschillende windrichtingen geplaatst te worden. De kasten kunnen aan elkaar geschakeld worden om een grotere verblijfplaats aan te bieden, die ook geschikt is voor kraamkolonies. Alle kasten dienen van houtbeton te zijn om een langdurig gebruik te verzekeren.

Iedere inbouwkast telt als één nieuwe verblijfplaats. Aan elkaar geschakelde inbouwkasten tellen ook als één verblijfplaats.

5.1.5 Effect van de werkzaamheden, met mitigerende en compenserende maatregelen

De verblijfplaats van gewone dwergvleermuis wordt tijdig en in voldoende mate in de directe omgeving teruggebracht met hiervoor geschikte vleermuiskasten. Bovendien blijven alternatieven voorhanden in de woningen in de directe omgeving. In de nieuwe situatie worden permanente verblijfplaatsen opgenomen in de woningen. Daarom is het aannemelijk dat er geen sprake is van het aantasten van de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaats van gewone dwergvleermuis als gevolg van de werkzaamheden. Op die wijze wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

5.2 Laatvliegers

5.2.1 Effect van de werkzaamheden, zonder mitigerende en compenserende maatregelen

Binnen de onderzoekslocaties is één zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger aanwezig. De invliegopening van de verblijfplaats bevindt zich op het dak. De verblijfplaats bevindt zich waarschijnlijk in het dakvlak. De gevonden verblijfplaats heeft mogelijk ook een functie als winterverblijfplaats voor een of enkele dieren. Als gevolg van de werkzaamheden komt de bovengenoemde verblijfplaats te vervallen.

5.2.2 Tijdelijke mitigatie verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van laatvlieger zijn zeer lastig te mitigeren, aangezien laatvliegers geen gebruik maken van kasten maar zich uitsluitend in gebouwen bevinden. Vleermuizen maken echter gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen, wat betekent dat voor de aanwezige zomerverblijfplaats binnen het plangebied reeds alternatieven aanwezig zijn. Deze alternatieven geven voldoende (tijdelijke) uitwijkmogelijkheden voor laatvlieger gedurende de werkzaamheden.

De huidige verblijfplaats van laatvlieger binnen het plangebied bevindt zich in een rijwoning met bakstenen gevels en rode dakpannen zadeldak. In de directe omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare woningen aanwezig, met hierin (potentieel) geschikte verblijfplaatsen voor laagvlieger. De woningen aan de Tasmanstraat 1 tot en met 32 en Van Noortstraat 1 tot en met 42 direct ten oosten van het plangebied hebben een vergelijkbare bouwstijl als de woning met de huidige verblijfplaats van laatvlieger, inclusief vergelijkbare dakpannen en gevels. Deze woningen bevatten zodoende naar alle waarschijnlijkheid ook geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen.

5.2.3 Permanente compensatie verblijfplaatsen

In de toekomstige situatie moeten minimaal (1 huidig verblijf * 4 nieuwe verblijven per huidig verblijf =) 4 verblijven voor laatvlieger worden gerealiseerd.

Doordat in het huidig stadium nog onbekend is hoeveel en welke type nieuwe woningen gebouwd gaan worden, kan er nog geen definitief compensatieplan worden opgesteld. Zodoende worden hieronder verscheidene mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe verblijven besproken, welke dan vervolgens door de opdrachtgever en architect in overleg met de begeleidend ecoloog in het stedenbouwkundigplan kunnen worden uitgewerkt. Er wordt een combinatie van compensatiemaatregelen gebruikt om variërende omstandigheden te bieden. De compensatiemaatregelen dienen aan de volgende eisen te voldoen:

- Er worden minimaal twee verschillende types voorzieningen geïmplementeerd;
- Minimaal één van de type voorzieningen betreft een groot vlak, zoals een geheel dakvlak of spouw;
- De invliegopening in de huidige situatie bevinden zich op het dak. Zodoende dienen de invliegopeningen in de nieuwe voorzieningen vlak onder de dakrand of op het dak te zijn;
- De nieuwe voorzieningen worden op minimaal twee verschillende windrichtingen gericht. Platte daken tellen als een zuidelijke oriëntatie.

Het ontwerp van de mitigatie wordt vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de begeleidend ecoloog

Voorzieningen in gootbekisting of overstek
In de gootbekisting of overstek van de nieuwe woningen kan ruimte worden gemaakt voor vleermuizen door een vleermuiskast in de bouwen (figuur 5.2). De compartimenten dienen minimaal 35 cm hoog en 100 cm breed diep te zijn en een minimumoppervlakte van 2,5 m^2 te hebben om van voldoende formaat te zijn voor verblijven van laatvlieger. Per compartiment worden minimaal drie lagen gerealiseerd om een variatie in microklimaat aan te bieden. De lagen zijn ieder circa 2,5 tot 3 cm diep. De invliegopening dient 2 tot 2,5 cm hoog en 5 tot 10 cm breed te zijn. Zowel de buitenzijde als de binnenzijde van de compartimenten moeten van ruw materiaal zijn om aangrijppunten voor vleermuizen te waarborgen. Donker gekleurde bekistingen dienen uitsluitend aan de schaduwzijdes van de woningen te worden gebruikt in verband met oververhitting.

Ieder op deze manier gerealiseerd compartiment telt als één nieuwe verblijfplaats.

Toegankelijke spouw
De spouw van de woningen kan geschikt gemaakt worden voor verblijfplaatsen van vleermuizen door toegangsmogelijkheden te realiseren (figuur 5.4). Van ieder geveldeel dient de gehele spouw toegankelijk te zijn met minimaal drie invliegopeningen per geveldeel. De spouwdiepte dient 2,5 tot 3,5 centimeter te zijn, hierdoor is ook voldoende ruimte aanwezig voor laatvlieger. Invliegopeningen kunnen zowel door een entreesteen als ook door open stootvoegen gerealiseerd worden. Hierbij dienen te invliegopeningen 2 tot 3 cm hoog en 5 tot 10 cm breed (of andersom in het geval van een stootvoeg) te zijn. De openingen dienen bij voorkeur vlak onder de dakrand aangebracht te worden. Het isolatiemateriaal wordt afgedekt met een vleermuisvriendelijk damp-openfolie en/of gripgaas. Bij voorkeur worden de verschillende geveldelen met elkaar verbonden om een variatie in microklimaat aan te bieden.

Ieder op deze manier gerealiseerd geveldeel telt als één nieuwe verblijfplaats.

Toegankelijk dakvlak
Het dakvlak van woningen met een dakpannen dak kan geschikt gemaakt worden voor verblijfplaatsen van vleermuizen door toegangsmogelijkheden en ruimte te realiseren. Hiervoor dient 2,5 tot 3,5 centimeter ruimte aanwezig te zijn tussen de dakpannen en het dakvlak. Het isolatiemateriaal dient te worden afgedekt met vleermuisvriendelijk damp-open folie en/of gripgaas. De toegang tot het dakvlak wordt gerealiseerd door de kantpannen van de kopgevels 2 tot 3 centimeter te laten oversteken, hierdoor is het dakvlak ook toegankelijk voor laatvlieger.

Ieder op deze manier gerealiseerd dakvlak telt als één nieuwe verblijfplaats per kopgevel.

5.2.4 Effect van de werkzaamheden, met mitigerende en compenserende maatregelen
Voor de verblijfplaats van laatvlieger zijn in de omgeving van het plangebied voldoende tijdelijke uitwijkmogelijkheden. In de nieuwe situatie worden permanente verblijfplaatsen opgenomen in de woningen. Daarom is het aannemelijk dat er geen sprake is van het aantasten van de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaats van laatvlieger als gevolg van de werkzaamheden. Op die wijze wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

5.3 Huismussen

5.3.1 Effect van de werkzaamheden, zonder mitigerende en compenserende maatregelen
Uit het mussenonderzoek is gebleken dat 46 nestlocaties van huismussen aanwezig zijn binnen het plangebied. Als gevolg van de werkzaamheden komen de bovengenoemde nestlocaties te vervallen.

5.3.2 *Tijdelijke mitigatie*

Om de tijd dat de vaste nestplaatsen van huismus niet beschikbaar zijn te overbruggen, worden voor elke nestplaats die komt te vervallen twee nestkasten geplaatst in de directe omgeving. Er worden twee verschillende typen kasten opgehangen, om een grotere variatie aan klimaat aan te bieden. De kasten worden binnen 200 meter van de nestplaats opgehangen aan een gevel die vergelijkbaar is met de vervallen nestplaats. In totaal worden (46 nestplaatsen * 2 kasten per nestplaats =) 92 kasten opgehangen in de omgeving. De volgende types kasten worden opgehangen (van Vivara Pro):

- 40x NK MU 11, houtkleurige kast met één compartiment van vurenhout;
- 52x NK MU 08, grijze kast met één compartiment van houtbeton.

Deze kasten worden in april 2024 opgehangen. De werkzaamheden vinden plaats vanaf februari 2025, hierdoor is er ruim voldoende gewenningstijd, waarin zowel de huidige verblijfplaatsen als de nieuwe kasten aanwezig zijn.

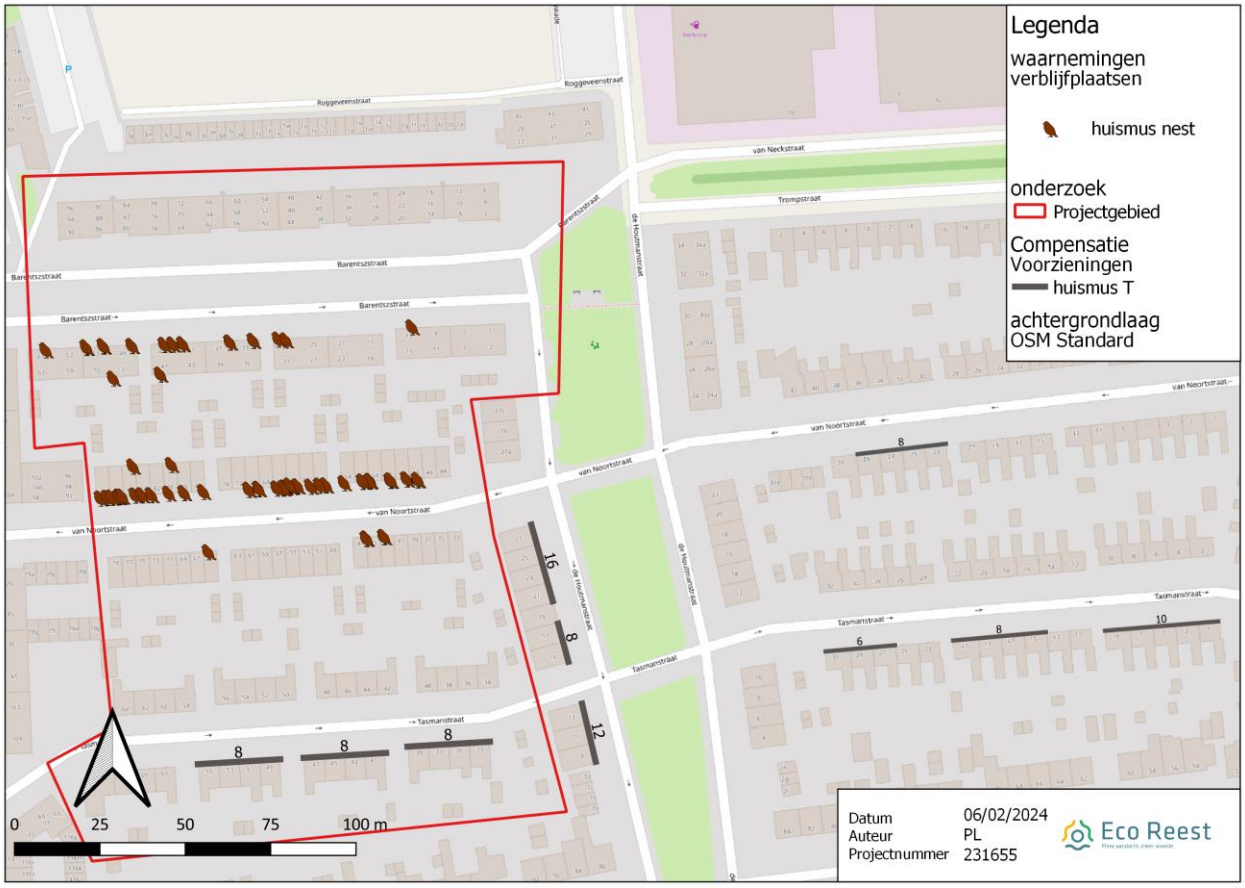
De woningen aan de Barentszstraat (fase 1) worden in januari 2028 opgeleverd en de woningen aan de Tasmanstraat (fase 3) worden minimaal één jaar na oplevering van fase 1 gesloopt. Zodoende kan de mitigatie voor de huismusnesten aan de Barentszstraat ook aan de woningen van de Tasmanstraat worden geplaatst, omdat deze kasten nog ruim één jaar na oplevering van de permanente compensatie aan de Barentszstraat behouden kunnen blijven. De woningen aan de Tasmanstraat zijn gelijkend aan de woningen aan de Barentszstraat en bevinden zich op korte afstand, waardoor dit geschikte locaties voor tijdelijke mitigatie voor huismus zijn. De tijdelijke mitigatie voor de huismusnesten aan de Van Noortstraat (fase 2) worden uitsluitend buiten het projectgebied aangebracht.

De locaties zijn opgenomen in tabel 5.2 en afbeelding 5.6. De kasten worden zo dicht mogelijk onder de dakgoot geplaatst, waarbij voldoende afstand van ramen wordt gehouden. De kasten worden allen op noordelijke en oostelijke gevels geplaatst, om oververhitting op de zuidelijke/westelijke gevels te voorkomen.

Tabel 5.2 Overzicht te plaatsen kasten

Huidige verblijfplaats	Aantal nesten	Tijdelijke verblijfplaats	Aantal kasten
Barentszstraat 13	1	Tasmanstraat 33 – 39	8
Barentszstraat 29	2		
Barentszstraat 33	1		
Barentszstraat 37	1	Tasmanstraat 41 – 47	8
Barentszstraat 41	1		
Barentszstraat 45	2		
Barentszstraat 47	1	Tasmanstraat 49 – 55	8
Barentszstraat 49	1		
Barentszstraat 51	1		
Barentszstraat 61	1		
Barentszstraat 53	2	De Houtmanstraat 9 – 13	12
Van Noortstraat 43	1		
Van Noortstraat 47	1		
Van Noortstraat 48	1		
Van Noortstraat 50	1		
Van Noortstraat 52	2	De Houtmanstraat 15 & 17	8
Van Noortstraat 54	1		
Van Noortstraat 56	1		
Van Noortstraat 58	1	De Houtmanstraat 21 – 27	16
Van Noortstraat 60	2		
Van Noortstraat 62	1		
Van Noortstraat 64	2		
Van Noortstraat 65	1		
Van Noortstraat 76	1		
Van Noortstraat 66	2	Van Noortstraat 23 – 29	8
Van Noortstraat 70	2		
Van Noortstraat 78	1	Tasmanstraat 1 – 9	10
Van Noortstraat 80	1		
Van Noortstraat 80	1		

Van Noortstraat 84	2		
Van Noortstraat 90	3	Tasmanstraat 15 – 21	8
Van Noortstraat 86	1		
Van Noortstraat 88	2	Tasmanstraat 27 – 31	6
Van Noortstraat 86	1		
Totaal	46		92

Afbeelding 5.6 Locaties tijdelijke mitigatie huismus

5.3.3 Alternatieven in de directe omgeving

In de directe omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare woningen aanwezig, met hierin (potentieel) geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. De woningen aan de Tasmanstraat 1 tot en met 32, Van Noortstraat 1 tot en met 42 en Trompstraat 1 tot en met 42 direct ten oosten van het plangebied hebben een vergelijkbare bouwstijl als de woningen aan de Tasmanstraat en Van Noortstraat binnen het plangebied, inclusief vergelijkbare dakpannen en gevels. Deze woningen bevatten zodoende naar alle waarschijnlijkheid ook geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen.

5.3.4 Permanente compensatie

In de toekomstige situatie moeten minimaal (46 huidig nestplaatsen * 2 nieuwe nestplaatsen per huidige nestplaats =) 92 nestplaatsen voor huismus worden gerealiseerd.

Doordat in het huidig stadium nog onbekend is hoeveel en welke type nieuwe woningen gebouwd gaan worden, kan er nog geen definitief compensatieplan worden opgesteld. Zodoende worden hieronder verscheidene mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe verblijven uitgewerkt, welke dan vervolgens door de opdrachtgever en architect in overleg met de begeleidend ecoloog in het stedenbouwkundigplan kunnen worden opgenomen. De compensatiemaatregelen dienen aan de volgende eisen te voldoen:

- Er worden minimaal twee verschillende types voorzieningen geïmplementeerd;
- In alle woningblokken worden voorzieningen gerealiseerd.

Het ontwerp van de mitigatie wordt vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de begeleidend ecoloog

Aanvullend op de nieuwe nestplaatsen dient de omgeving huismusvriendelijk te worden ingericht door een groene omgeving te realiseren met onder andere wintergroene begroeiing. Binnen 5 meter van iedere woning met huismusvoorzieningen moet dekking in de vorm van struiken aanwezig zijn. Bij voorkeur wordt variatie aan soorten aangeplant. Er zijn veel verschillende struikensoorten geschikt, zoals:

- Beuk/haagbeuk;
- Taxus;
- Liguster;
- Hulst;
- Meidoorn.

Toegankelijk dak
De huidige nestlocaties van huismus bevinden zich onder de eerste rij dakpannen, waar ze toegang tot hebben via de dakgoot. Deze nestlocaties kunnen ook in de toekomstige situatie worden aangehouden, namelijk door vogelschroot geheel niet of pas vanaf de derde rij dakpannen toe te passen. Hiervoor dient een ruimte tussen de dakpannen en het dakvlak van circa 8 cm hoog te zijn en moeten de eerste rij pannen invliegopeningen van 3 tot 5 cm hoog bevatten. Het dakvlak moet bedekt zijn met vleermuis/vogelvriendelijk damp-openfolie en/of gripgaas.

Uitsluitend daken die op het oosten of noorden gericht zijn, zijn geschikt voor deze maatregel in verband met oververhitting door isolatie.

Iedere op deze manier gerealiseerde meter dakrand telt als één nestplaats.

Vogelkast in overstek
In de gootbekisting of overstek van de nieuwe woningen kan ruimte worden gemaakt voor huismus (en andere vogels) door holle ruimtes of nestkasten in de bouwen (figuur 5.7). De afmetingen van de binnenkant zijn afhankelijk van de oriëntatie van kasten en betreffen maatwerk op basis van de woningontwerpen. De invliegopening dient een diameter van 3,5 tot 6,5 cm te hebben en een hoogte boven de bodem van maximaal 2 cm, hiermee is de kast ook geschikt voor nestplaatsen van gierzwaluw. De buitenzijde van de nestkasten moeten van ruw materiaal zijn om aangrijppunten voor huismus te waarborgen. Donker gekleurde bekistingen dienen uitsluitend aan de schaduwzijdes van de woningen te worden gebruikt in verband met oververhitting.

Ieder op deze manier gerealiseerde ruimte telt als één nieuwe nestplaats.

Figuur 5.7 Voorbeeld van implementatie van vogelnesten in overstekken.
Bron: Nationale Kennisbank Natuurinclusief Bouwen.

Huismuskast in gevels
Om nestplaatsen van huismus te realiseren in de gevels, kunnen kasten ingebouwd worden (figuur 5.8). De nestkasten dienen een afmeting van circa 15 x 20 x 15 cm te hebben met een invliegopening van circa 3,5 cm diameter. De kasten worden vlak onder de dakrand ingebouwd en rond de invliegopening dient het materiaal ruw genoeg te zijn om grip voor huismussen te bieden. De kasten dienen uitsluitend op noordelijk en oostelijk georiënteerde gevels aangebracht te worden in verband met oververhitting. De kasten dienen van houtbeton te zijn gemaakt om langdurig gebruik te verzekeren.

Ieder op deze manier gerealiseerde nestkast telt als één nestplaats

Figuur 5.8 Voorbeeld van inbouw nestkasten voor huismus in de gevel.
Bron: Nationale Kennisbank Natuurinclusief Bouwen.

Huismusdakpannen
Aanvullend op het toegankelijk maken van het dak voor huismussen, kunnen huismusdakpannen worden aangebracht (figuur 5.9). Deze huimusdakpannen dienen met minimaal vier stuks per woning en minimaal tien stuks per blok te worden aangebracht. Aanvullend moeten ventilatiepannen worden aangebracht in de nok en dienen de huismuspannen uitsluitend op noordelijk of oostelijk gelegen daken aangebracht te worden, om oververhitting te voorkomen.

Ieder op deze manier gerealiseerde dakpan telt als één nestplaats.

Figuur 5.9 Voorbeeld van implementatie van huismusdakpannen.
Bron: Nationale Kennisbank Natuurinclusief Bouwen.

5.3.5 Effect van de werkzaamheden, met mitigerende en compenserende maatregelen

De nestplaatsen die komen te vervallen worden tijdig gemitigeerd met hiervoor geschikte nestkasten. Tijdens en na de werkzaamheden blijven voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar. Daarom zal de functionaliteit van het broedhabitat van de lokale populatie huismus niet worden aangetast. Door het treffen van deze mitigerende maatregelen leiden de voorgenomen werkzaamheden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

5.4 Gierzwaluwen

5.4.1 Effect van de werkzaamheden, zonder mitigerende en compenserende maatregelen

Uit nader onderzoek is gebleken dat in het plangebied 13 nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig zijn. Als gevolg van de werkzaamheden wordt bovengenoemde aangetast.

5.4.2 Tijdelijke mitigatie

Om de tijd dat de vaste nestplaatsen in het broedseizoen van gierzwaluw niet beschikbaar zijn te overbruggen, worden voor elke nestplaats die komt te vervallen drie nestkasten van het type NK GZ 10 van Vivara Pro geplaatst in de directe omgeving. De kasten worden zo dichtbij mogelijk bij het adres waar een nestlocatie van de gierzwaluw is aangetroffen geplaatst. De panden moeten zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen hebben als de panden waar de nestplaatsen zich bevinden. In totaal worden (13 nestplaatsen * 3 kasten per nestplaats =) 39 nestkasten voor gierzwaluw opgehangen.

De kasten worden voor het broedseizoen en de terugkeer van de gierzwaluw naar Nederland geplaatst (vóór april 2025). De werkzaamheden vinden plaats vanaf april 2025, in het broedseizoen van 2024 zijn de huidige nestplaatsen zodoende nog beschikbaar.

De woningen aan de Barentszstraat (fase 1) worden in januari 2028 opgeleverd en de woningen aan de Tasmanstraat (fase 3) worden minimaal één jaar na oplevering van fase 1 gesloopt. Zodoende kan de mitigatie voor de gierzwaluwnesten aan de Barentszstraat ook aan de woningen van de Tasmanstraat worden geplaatst, omdat deze kasten nog ruim na oplevering van de permanente compensatie aan de Barentszstraat behouden kunnen blijven. De woningen aan de Tasmanstraat zijn gelijkend aan de woningen aan de Barentszstraat en bevinden zich op korte afstand, waardoor dit geschikte locaties voor tijdelijke mitigatie voor gierzwaluw zijn. De tijdelijke mitigatie voor de gierzwaluwnesten aan de Van Noortstraat (fase 2) worden uitsluitend buiten het projectgebied aangebracht, om ruimte te bewaren voor eventuele verschuivingen in de planning.

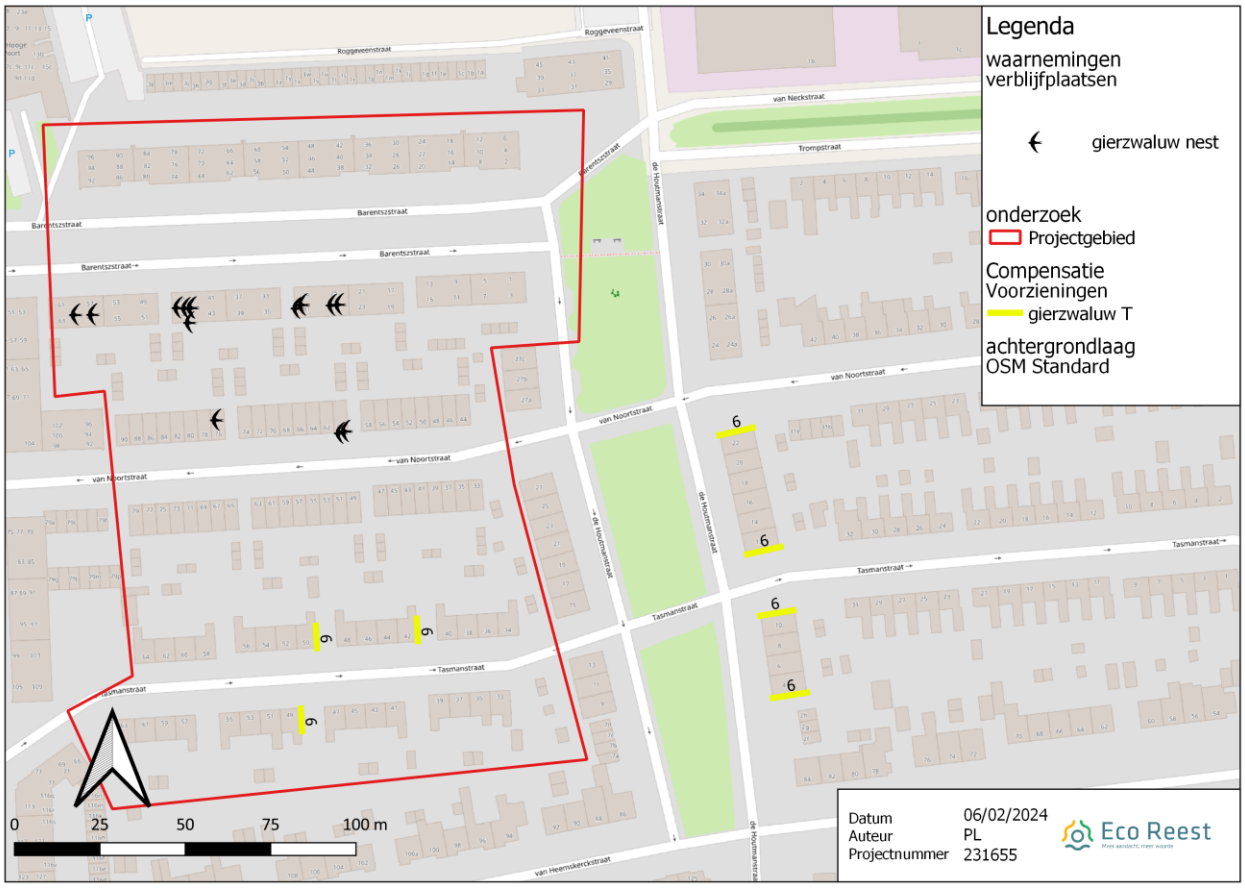
De nestkasten aan de woningen aan De Houtmanstraat worden permanent aangebracht. Deze woningen zijn nieuwbouwwoningen, waardoor er voor een langere periode geen renovatie of sloop aan de orde is en de nestkasten voor lange tijd gebruikt kunnen worden. Om te waarborgen dat de nestkasten permanent beschikbaar blijven, worden de nestkasten eenmaal per jaar in de periode oktober tot maart schoongemaakt.

Bij het aanbrengen van nestgelegenheid wordt rekening gehouden met de voorschriften uit het Kennisdocument gierzwaluw. De nesten voor gierzwaluwen worden:

- zo dicht mogelijk onder de dakrand geplaatst;
- in groepjes bij elkaar aangeboden;
- zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke plek en bestaande nestplaatsen geplaatst;
- niet in de volle zon geplaatst: nestplaatsen bij voorkeur in de koele, schaduwrijke noord- en oostgevels aanbrengen in verband met de hitte die kan ontstaan in de kleine broedruimte. Door de boeiboorden op de kopgevels van de woningen aan De Houtmanstraat wordt voldoende schaduw veroorzaakt en kunnen de nestkasten ook op de zuidgevel geplaatst worden vlak onder de dakrand;
- voldoende (veilige) uitvliegruimte hebben: minimaal 1 meter breed en 3 meter diep, zonder kans op verkeersslachtoffers. Dus geen platte daken, brede goten, balustraden, borstweringen, bomen, vlaggenmasten e.d. die het aanvliegen bemoeilijken;
- Deze verblijfplaatsen moeten voldoen aan:
  - een minimum bodemoppervlakte van 15 x 25 centimeter en een minimum hoogte van 13 centimeter;
  - een invliegopening van maximaal 2 centimeter boven de bodem (van binnen gemeten);
  - een invliegopening van 7 centimeter breed en maximaal 3,5 centimeter hoog de invliegopening asymmetrisch aangebracht, zodat er een donkere hoek in de nestgelegenheid ontstaat.

Tabel 5.3 Overzicht te plaatsen kasten

Huidige nestplaats	Aantal nesten	Tijdelijke nestplaats	Aantal kasten
Barentszstraat 27	2	De Houtmanstraat 22	6
Barentszstraat 31	2	Tasmanstraat 42	6
Barentszstraat 45 Barentszstraat 47	1 1	Tasmanstraat 49	6
Barentszstraat 47	2	Tasmanstraat 50	6
Barentszstraat 59 Barentszstraat 59	1 1	De Houtmanstraat 4	6
Van Noortstraat 60 Van Noortstraat 60	1 1	De Houtmanstraat 10	6
Van Noortstraat 76 Groene plus	1 1	De Houtmanstraat 12	6
Totaal	13 + 1		42

Afbeelding 5.10 Locaties tijdelijke mitigatie gierzwaluw

5.4.3 Alternatieven in de directe omgeving

In de directe omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare woningen aanwezig, met hierin (potentieel) geschikte nestplaatsen voor gierzwaluw. De woningen aan de Tasmanstraat 1 tot en met 32, Van Noortstraat 1 tot en met 42 en Trompstraat 1 tot en met 42 direct ten oosten van het plangebied hebben een vergelijkbare bouwstijl als de woningen aan de rijwoningen binnen het plangebied, inclusief vergelijkbare dakpannen en gevels. Deze woningen bevatten zodoende naar alle waarschijnlijkheid ook geschikte nestplaatsen voor gierzwaluw.

5.4.4 Permanente compensatie

In de toekomstige situatie moeten minimaal (13 huidige nestplaatsen * 3 nieuwe nestplaatsen per huidige nestplaats=) 39 nestplaatsen voor gierzwaluwen worden gerealiseerd.

Doordat in het huidig stadium nog onbekend is hoeveel en welke type nieuwe woningen gebouwd gaan worden, kan er nog geen definitief compensatieplan worden opgesteld. Zodoende worden hieronder verscheidene mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe nestplaatsen uitgewerkt, welke dan vervolgens door de opdrachtgever en architect in overleg met de begeleidend ecoloog in het stedenbouwkundigplan kunnen worden opgenomen. Er wordt een combinatie van compensatiemaatregelen gebruikt om variërende omstandigheden te bieden.

Het ontwerp van de mitigatie wordt vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de begeleidend ecoloog

Voor alle nestplaatsen geldt dat voldoende vrije aanvliegroute wordt verzekerd. De invliegopeningen worden op minimaal drie meter hoog geplaatst en binnen één meter van de invliegopening bevinden zich geen obstructies zoals bomen of palen.

Vogelkast in overstek
In de gootbekisting of overstek van de nieuwe woningen kan ruimte worden gemaakt voor gierzwaluw (en andere vogels) door holle ruimtes of nestkasten in de bouwen (figuur 5.7). De afmetingen van de binnenkant zijn afhankelijk van de oriëntatie van kasten en betreffen maatwerk op basis van de woningontwerpen. De invliegopening dient een diameter van 3,5 tot 6,5 cm te hebben en een hoogte boven de bodem van maximaal 2 cm, hiermee is de kast ook geschikt voor nestplaatsen van huismus. De buitenzijde van de nestkasten moeten van ruw materiaal zijn om aangrijppunten voor gierzwaluw te waarborgen. De nestkast mag gedurende de dag niet in de volle zon zitten. Dit kan worden gewaarborgd door de kasten aan de noord- of oostzijde te plaatsen of door voldoende diepte in de overstekken te realiseren.

Ieder op deze manier gerealiseerde ruimte telt als één nieuwe nestplaats.

Gierzwaluwkast in gevels
Om nestplaatsen van gierzwaluw te realiseren in de gevels, kunnen kasten ingebouwd worden (figuur 5.11). De nestkasten dienen aan de volgende eisen voor de afmetingen te voldoen:

- Minimaal 350 cm^2 bodemoppervlak
- Minimaal 13 cm hoog
- Minimaal 13 cm diep
- Kleinste diagonaal minimaal 20 cm
- Invliegopening van 3 tot 6,5 cm diagonaal en een hoogte boven de bodem van maximaal 2 cm gemeten aan de binnenzijde

De kasten worden vlak onder de dakrand ingebouwd en rond de invliegopening dient het materiaal ruw genoeg te zijn om grip voor huismussen te bieden. De kasten dienen uitsluitend op noordelijk en oostelijk georiënteerde gevels aangebracht te worden of direct onder een overstek, in verband met oververhitting. De kasten dienen van houtbeton te zijn gemaakt om langdurig gebruik te verzekeren.

Ieder op deze manier gerealiseerde nestkast telt als één nestplaats

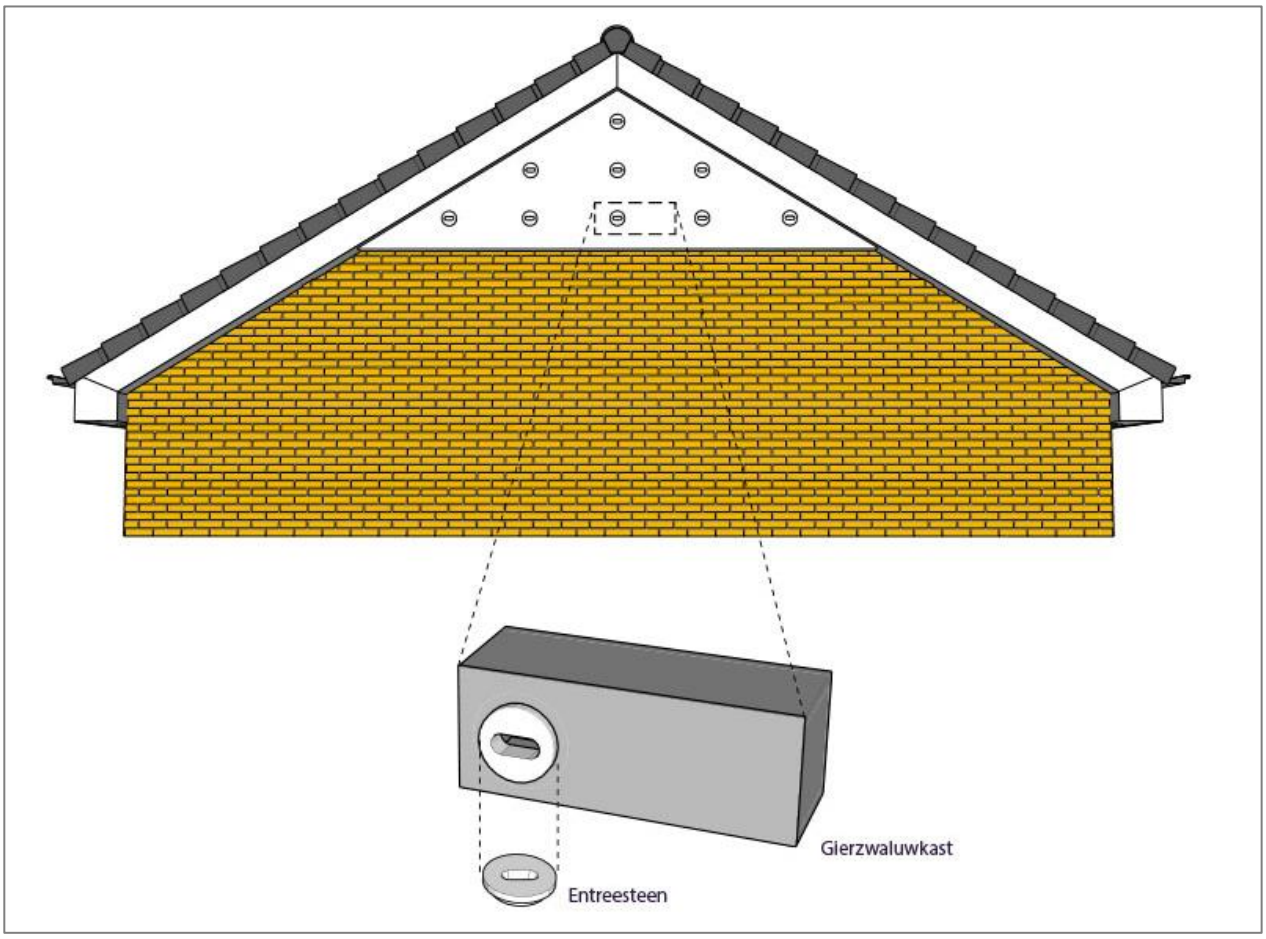

Figuur 5.11 Voorbeeld van inbouw nestkasten voor gierzwaluw in de gevel.
Bron: Nationale Kennisbank Natuurinclusief Bouwen.

Nestkast achter gevelplaat
In de nokken van de kopgevels kunnen gevelplaten aangebracht worden met ingebouwde nestplaatsen voor gierzwaluw (figuur 5.12). Per gevelplaat dienen minimaal 2 en maximaal 7 nesten aangebracht te worden. De nestplaatsen moeten voldoen aan de volgende afmetingen:

- Minimaal 350 cm^2 bodemoppervlak
- Minimaal 13 cm hoog
- Minimaal 13 cm diep
- Kleinste diagonaal minimaal 20 cm
- Invliegopening van 3 tot 6,5 cm diagonaal en een hoogte boven de bodem van maximaal 2 cm gemeten aan de binnenzijde

De gevelplaten dienen uitsluitend op noordelijk georiënteerde kopgevels te worden aangebracht om oververhitting te voorkomen. De platen moeten bestaan uit ruw materiaal om voldoende aangrijpingspunten voor gierzwaluw te verzekeren.

Figuur 5.12 Voorbeeld van implementatie van nestkasten voor gierzwaluw achter de gevelplaat.
Bron: Unitura.

5.4.5 Effect van de werkzaamheden, met mitigerende en compenserende maatregelen

De nestplaatsen die komen te vervallen worden tijdig gemitigeerd met hiervoor geschikte nestkasten. Tijdens en na de werkzaamheden blijven voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar. Daarom zal de functionaliteit van het broedhabitat van de lokale populatie gierzwaluw niet worden aangetast. Door het treffen van deze mitigerende en compenserende maatregelen leiden de voorgenomen werkzaamheden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw.

5.5 Zorgvuldig handelen en natuurvrij maken

5.5.1 Uitvoeringsperiode

In tabel 5.5 zijn voor de betreffende soortgroepen de kwetsbare periodes opgenomen.

Tabel 5.5 Kwetsbare perioden van de binnen het plangebied aanwezige soorten.

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Huismus												
Gierzwaluw												
Gewone dwergvleermuis												
Ruige dwergvleermuis												
Laatvlieger												

Werkzaamheden niet uitvoeren, tenzij het werkgebied buiten deze periode natuurvrij is gemaakt.
Werkzaamheden kunnen mogelijk uitgevoerd worden, minst kwetsbare deel binnen de kwetsbare periode.
Voorkeursperiode voor uitvoeren van de werkzaamheden.

Alle werkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd buiten de voor de betreffende soort kwetsbare periode. Indien de werkzaamheden binnen de kwetsbare periodes worden uitgevoerd, worden de verblijfplaatsen tijdig ongeschikt gemaakt.

5.5.2 *Natuurvrij maken voor vleermuizen*

Om zorgvuldig handelen te garanderen, worden de verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger voor aanvang van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Dit is om te voorkomen dat zich vleermuizen in de woning bevinden tijdens de werkzaamheden. Het ontoegankelijk maken gebeurt door het dichtzetten van de invliegopeningen. Door aanbrengen van *exclusion flaps* wordt gezorgd dat eventueel aanwezige vleermuizen wel naar buiten, maar niet meer terug kunnen. Deze worden ten minste drie dagen voor de werkzaamheden geplaatst, met ten minste één nacht met temperaturen van minimaal 10 graden Celsius.

Omdat vleermuizen gebruikmaken van diverse invliegopeningen en verblijfplaatsen, worden de gehele woningblok ongeschikt gemaakt.

De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd en het natuurvrij maken van de panden dient zo kort mogelijk voorafgaand aan de werkzaamheden (maar in de minst kwetsbare periode voor de soorten) te worden uitgevoerd. Tabel 5.4 geeft een overzicht van de planning van de werkzaamheden en het natuurvrij maken. De planning van de werkzaamheden is nog onderhavig aan veranderingen. Bij veranderingen in de planning wordt rekening gehouden met de geschikte perioden voor het natuurvrij maken.

Tabel 5.4 Planning van de fasering van het natuurvrijmaken, de sloop en nieuwbouw.

	Natuurvrij maken vleermuizen	Start sloop	Start bouw	Oplevering
Fase 1	September 2024	April 2025	Januari 2026	Maart 2028
Fase 2	September 2027	April 2028	Juli 2028	Januari 2030
Fase 3	September 2029	Januari 2030	Januari 2031	September 2032

5.5.3 *Natuurvrij maken voor huismussen*

De nestlocaties van huismus worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door het dichtzetten van de ruimte onder de dakpannen met vogelschroot of gelijkwaardig.

In periodes met vorst kunnen verblijfplaatsen bewoond zijn; daarom moet het ongeschikt maken van verblijfplaatsen plaatsvinden wanneer het nest niet actief in gebruik is als broed- en/of slaapplaats (dat betekent buiten periodes met winterse omstandigheden en buiten het broedseizoen).

Het broedseizoen van huismus loopt globaal van maart tot september. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd en het natuurvrij maken van de panden dient zo kort mogelijk voorafgaand aan de werkzaamheden (maar in de minst kwetsbare periode voor de soorten) te worden uitgevoerd. Voorafgaand aan het natuurvrij maken worden de nestplaatsen gecontroleerd op late broedsels. Tabel 5.5 geeft een overzicht van de planning van de werkzaamheden het natuurvrij maken. De planning van de werkzaamheden is nog onderhavig aan veranderingen. Bij veranderingen in de planning wordt rekening gehouden met de geschikte perioden voor het natuurvrij maken.

Tabel 5.5 Planning van de fasering van het natuurvrijmaken, de sloop en nieuwbouw.

	Natuurvrij maken huismus	Start sloop	Start bouw	Oplevering
Fase 1	September 2024	April 2025	Januari 2026	Maart 2028
Fase 2	September 2027	April 2028	Juli 2028	Januari 2030
Fase 3	September 2029	Januari 2030	Januari 2031	September 2032

5.5.4 *Natuurvrij maken voor gierzwaluwen*

Ook de nestlocatie van de gierzwaluw wordt voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt door het dichtzetten van de ruimte onder de dakpannen en andere toegangswegen. Dit dichtzetten van de verblijfplaats

gebeurt buiten het broedseizoen en aanwezigheid van de gierzwaluw in Nederland. De gierzwaluw is globaal van eind april tot en met half augustus in Nederland aanwezig.
De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd en het natuurvrij maken van de panden dient zo kort mogelijk voorafgaand aan de werkzaamheden (maar in de minst kwetsbare periode voor de soorten) te worden uitgevoerd. Voorafgaand aan het natuurvrij maken worden de nestplaatsen gecontroleerd op late broedsels. Tabel 5.6 geeft een overzicht van de planning van de werkzaamheden het natuurvrij maken. De planning van de werkzaamheden is nog onderhavig aan veranderingen. Bij veranderingen in de planning wordt rekening gehouden met de geschikte perioden voor het natuurvrij maken.

Tabel 5.6 Planning van de fasering van het natuurvrijmaken, de sloop en nieuwbouw.

	Natuurvrij maken gierzwaluw	Start sloop	Start bouw	Oplevering
Fase 1	September 2024	April 2025	Januari 2026	Maart 2028
Fase 2	September 2027	April 2028	Juli 2028	Januari 2030
Fase 3	September 2029	Januari 2030	Januari 2031	September 2032

5.6 Ecologisch werkprotocol

Alle mitigerende maatregelen worden in een ecologisch werkprotocol uitgewerkt. Hierin worden tevens eventueel aanvullende voorwaarden van bevoegd gezag opgenomen.

In het werkprotocol wordt ecologische begeleiding van de werkzaamheden voorgeschreven waarbij een ecoloog op het werk is op de volgende kritische momenten:

- Start werkzaamheden natuurvrij maken;
- Oplevering natuurvrij maken;
- Start werkzaamheden natuurinclusieve werkzaamheden;
- Oplevering natuurinclusieve maatregelen.

Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen voorafgaand aan de start van de werkzaamheden van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

De begeleidend ecoloog houdt een logboek bij van alle relevante werkzaamheden en controles.

6. Belang en alternatief

6.1 Belang van het project

Lefier is tezamen met andere wooncorporaties al jaren bezig met de vraag hoe zij ruim 2,4 miljoen huurwoningen gaan verduurzamen. In de Aedes-agenda 2020-2023 hebben zij al afgesproken dat de corporatiesector als geheel een gemiddelde Energie Index van 1,25 (gemiddeld energielabel B) wil bereiken voor de totale huurwoningenvoorraad van de corporaties. Dit vloeit voort uit de afspraken uit het Energieakkoord uit 2013. Deze ambitie betreft het gebouw- en installatie gebonden energiegebruik voor met name ruimteverwarming, warm tapwater en ventilatie. In het Klimaatakkoord uit 2019 is voor bij Aedes aangesloten woningcorporaties bovendien afgesproken de C02-uitstoot in de gebouwde omgeving met 3,4 megaton C02 te verminderen. Daarnaast is de ambitie gesteld om de warmtevoorziening van de woningen in 2050 C02-neutraal te maken.

De huidige woningen zijn slecht geïsoleerd en worden vervangen door moderne woningen die voldoen aan de BENG (bijna-energieneutraal) eisen. Door het verlagen van energieverbruik en daarmee de uitstoot van broeikasgassen wordt een bijdrage geleverd aan het vertragen van de klimaatverandering. Door het verlagen van energieverbruik en daarmee de uitstoot van broeikasgassen dient het project een ‘dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor milieu wezenlijk gunstige effecten’.

De technische staat van de woningen is dusdanig dat ze niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn slecht of niet geïsoleerd, waardoor er veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woningen niet optimaal als het gevolg van vocht en tocht. In een vochtig huis groeien schimmels en huisstofmijten sneller dan in een droog huis. Mensen die in een vochtig of schimmelig huis wonen hebben vaker luchtwegklachten dan mensen die in een droog huis wonen. Wonen in een vochtig huis kan leiden tot het ontstaan van astma of verergering daarvan. De nieuwbouw woningen zijn beter geïsoleerd waardoor een gezonder leefklimaat ontstaat. Hierdoor dient het project het belang “volksgezondheid of openbare veiligheid”.

6.2 Alternatief

Het plan omvat sloop van bestaande woningen en is daarmee locatiegebonden.

De technische staat van de woningen is dusdanig dat ze niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn onvoldoende geïsoleerd, waardoor er veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woningen niet optimaal als hete gevolg van vocht en tocht. Indien er geen woningverbetering wordt uitgevoerd, zullen de woningen op langere termijn onbewoonbaar worden. Uiteindelijk zal dit ook leiden tot de sloop van de woningen.

Bij de gekozen werkwijze is rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten, door de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes te plannen en in de nieuwe situatie nieuwe verblijfplaatsen te integreren.

6.3 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur / documenten

BIJ12 (2023). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0, juli 2023

BIJ12 (2023). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.1, februari 2023.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis Pipistrellus nathusii. Versie 1.0, juli 2017

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): Vleermuizen; Alle soorten van Europa en noordwest-Afrika, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2023) Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie november 2023.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.

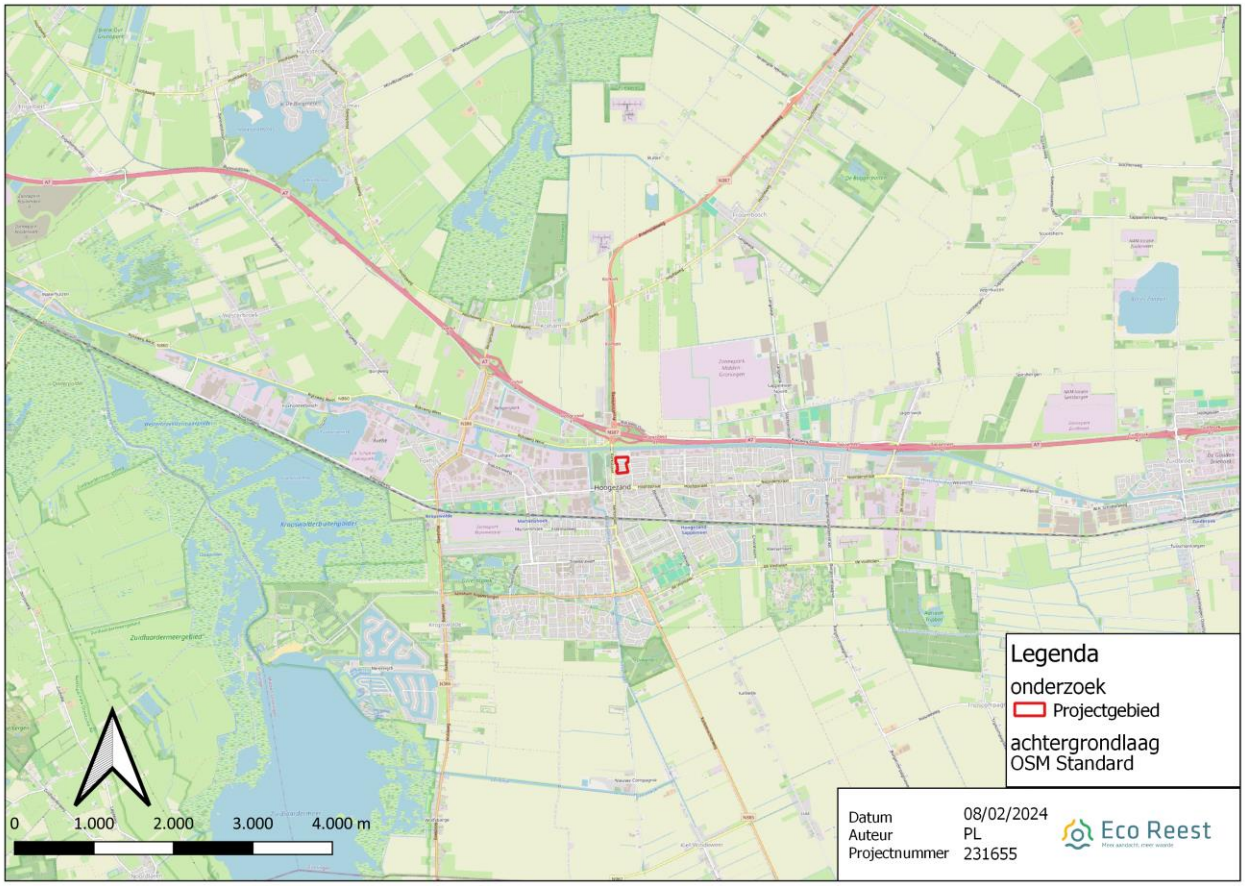
Internet

www.libellennet.nl
www.NDFF.nl[1]
www.sovon.nl
www.vleermuis.net
www.zoogdiervereniging.nl

[1] In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Bijlage 1
Regionale ligging plangebied

Globale ligging plangebied.

(Bron achtergrondkaart: ArcGis online).

Bijlage 2
Natuurwetgeving

In Nederland is de bescherming van soorten sinds 1 januari 2024 geregeld in de Omgevingswet.

De provincie waar de ingreep plaatsvindt is in de meeste gevallen het bevoegd gezag.

De Omgevingswet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een vergunning.
Binnen de Omgevingswet wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 11.37 en 11.46 soorten van het Bal) en nationaal beschermde soorten (artikel 11.54 soorten van het Bal). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a
- Bijlage 2 verdrag van Bern
- Bijlage 1 verdrag van Bonn

Vogels
Ten aanzien van vogels is in artikel 11.37, eerste lid, van het Bal het volgende opgenomen:

- Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels is een vergunning nodig. Net als onder de Flora- en faunawet en de Wet natuurbescherming, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft bijvoorbeeld nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief en zwarte wouw. Iedere provincie regelt in de omgevingsverordening voor welke soorten de jaarrond beschermde status van toepassing is.

Overige Europees beschermde soorten
Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn) is artikel 11.47, eerste lid, van het Bal van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Overige nationaal beschermde soorten

In de Omgevingswet is een lijst met Nationaal Beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 11.54, eerste lid, van het bal van toepassing. Artikel 11.54 van het Bal houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt.